

ИИ ХАБЕР МАРКТАН

Иоан Ваатизедижи

1 Иисус Христозун, Аллахын Оолунун, Ии Хабери башлантысы.

2 Нижäй язылы пророк Исаанын кийадында: «Тä, Бäн йоллээрым хабержими Сенин öнүн сора, ангысы хазырлайажэк йол Сана».

3 «Бааранын сеси чол ердä ишидилер: „Саабийä йолу хазырлайын, йолжаазлары узладын“».

4 Иоан гелди, чол ердä ваатиз едерäк хем наасат едерäк, ани инсан лääzym дöңсүн гүнахларындан Аллаха хем ваатиз олсун, ки баашламак еденсиннäр.

5 Бütöñ Иудея ерлериндäн, Иерусалим касабасындан гелäрдилäр да хепси ваатиз олардылар ондан Иордан дересиндä, кенди гүнахларыны ачыклайрак.

6 Иоан гиийимнийди девä япаасындан рубайлан, кушаныкты деридäн кайышлан, ийäрди чекиргä хем кыр ары балы.

7 Иоан наасат едäрди: «Беним ардымга гелер О, Ким таа каави бендäн. Бäн диилим яакышыклы иилип чöзмäй Онун айак капларынын тасмаларыны.

8 Бäн сизи суйлан ваатиз еттим, ама О сизи Айоз Духлан ваатиз едëжек».

Иисус ваатиз олэр, шейтандан дененер

9 О вакыт Галилейадан, Назарет касабасындан, гелди Иисус, да Иоан ваатиз етти Ону Иордан дересиндä.

10 Су ичиндäн чыкарак, О* хемен гöрдü, нижäй гök ачылды, да Айоз Дух, бир гугуш гиби, Онун ўстүнä конду.

11 Гöклердäн бир сес ишидилди: «Сänsin Беним севгили Оолум, Сенä Беним ислеелим».

12 Бундан сора Дух Иисусу чол ерä чабук гötürдү.

13 Чолда О кырк гүн булунду, нередä шейтандан дененмиш олду. Жанаварлар арасында булунурду, да ангиллär Она измет едäрдилäр.

Иисусун илк ўүренижилери

14 Аchan Иоаны кападылар, Иисус гелди Галилейайа, наасат едерäк Ии Хабери Аллахын Падишахлыы ичин.

15 Да дейäрди: «Вакыт таманнанды, Аллахын Падишахлыы яаклашты. Гүнахларыныздан Аллаха дöñүн хем Ии Хабери инанын».

16 Гечип Галилейа гöлүн бойундан, Иисус гöрдü Симону хем Андрейи, онун кардашыны. Оннар су ичинä сўзмелери атардылар, зерä балыкчыйдылар.

17 Иисус оннара деди: «Гелин Беним ардымга, сизи инсан тутан япажам».

64

18 Оннар чабук сўзмелерини брактылар да Онун ардына йолланылдар.

19 Гидип бираз илери, Иисус гöрдü Зеведейин оолуну, Иакову, хем кардашыны Иоаны, ангылары кайык ичиндä сўзмелерини тертиплäрдилäр.

20 Иисус хемен чаарды оннары. Оннар бобаларыны, Зеведейи, кайыкта ишчиллärлän брактылар да кендилири Иисусун ардына гиттилäр.

Синагогада фена духлу адам алыштырылэр

21 Капернаум касабасына гелдилäр. Тездä, жумертеси гүнү, Иисус синагога ичинä гирди, ўүретмäй инсаны башлады.

22 Онун ўүретмесинä шашардылар, зерä ўүретдäрди оннары нижäй бир адам, ангысында вар заабитлик, диил нижä билгичлär.

23 Таман о вакыт оннарын синагогасынын ичиндä булунарды бир адам, ангысы фена духлан тутулмуш. О башлады баармаа:

24 «Не истеерсин биздäн, Назаретли Иисус? Гелдин бизи кайбетмäй ми? Билерим, кимсин Сäн, Сäн Аллахын Айозүйсун!»

25 Ама Иисус таказалады ону да деди: «Сус да чык бу адамдан!»

26 Озаман фена дух адамы сарсалады да сора, бир кескин сеслän баарып, ондан чыкты.

27 Хепси шаш калдылар да бир-биринä сораардылар: «Недир бу? Несой ени ўүретмäktir бу? О артык фена духлара заабитликлän сымарлээр, да оннар Ону сеслеер!»

28 Галилейанын бütöñ долайында Иисус ичин херери хабер чабук даалды.

Иисус Петринин кайнанасыны алыштырыр

29 Иисус Иаковлан хем Иоаннан синагогадан чыкты, Симонун хем Андрейин евинä гитти.

30 Симонун кайнанасы патта сыймадан хаста жатарды. Бунун ичин Иисуса чабук хабер верилди.

31 Иисус, яклашып, тутту ону елиндäн да йардым етти, калксын. Сытма ону бракты, да кары измет етмäй оннара башлады.

32 Авшамнен, гүн каушмасында, хепси хасталары хем фена духтан тутулмушлары Иисуса гетирäрдилäр.

33 Капу öнүндä инсан бütöñ касабадан топланды.

34 Хертүрлү хасталыклардан О чок инсан алыштырады. Чыкарады чок фена духлары да бракмарды сёлесиннäр, зерä оннар билирдилäр, ани О Христос.

35 Ертеси гүнү чин-сабаалэн Иисус калкты да, чыкып евдäн, бир сапа ерä гитти, нередä дуа едäрди.

36 Симон хем ким онуннанды, гиттилäр Иисусу аарамаа.

37 Аchan булдулар, дедилäр Она: «Хепси Сени аарээр».

38 О жувап етти оннара: «Гиделим долай күүлөрä /хем касабалар/, ки орада да наасат едейим, зерä бунун ичин чыкып-гелдим».

39 Гитти, наасат етсин бütöñ Галилейанын синагогаларында да фена духлары чыкарын.

Лепралы хаста пакланэр

40 Иисуса гелди бир лепралы адам, диз чöктü Онун öнүндä да

жалварды: «Еер истәрсейдин, вар насыл бени паклайасын».

41 Иисусун жаны ажыды да, узадып елини, дииди она да деди: «Истеерим, паклан!»

42 Бирдән лепра ону бракты, да бу адам пакланды.

43 Иисус тез йолландырды ону да сыйқыдан сымарлады:

44 «Бак, сөләмәйäsин кимсейä, ама гит да гöстерил попаза. Кенди пакланман ичин гетир не Моисей сымарлады, ки шаатлык олсун инсанна».

45 Бу адам са, чыкып орадан, башлады сөлемää хем хабер вермää бунун ичин херердä. Ölä, ани сора Иисус хич бир касабайа ачыкта гирämärdi. О дышанда, сапа ерлердä дурарды, да инсан хер тарафтан Она гелärdi.

Иисус алыштырэр кötүрüm адамы

2 Биркач гүндäн сора Иисус ени дäн гелди Капернаум касабасына. Ишидилди, ани О евдä.

2 Ölä чок инсан топланды, ани капунун дышанда артык дурмаа ер йокту. Иисус аннадарды оннара Аллахын сöзүнү.

3 Она биркач адам гелди, гетирерäk бир кötүrüm хаста, ангысыны дöрт киши ташыйарды.

4 Чүнкү йаклашамардылар Она калабалык бетеринä, ачтылар евин öртүсүнү, нередä булунурду Иисус, да индирдилär хастайы дöшек ёстүндä.

5 Иисус, гörüp оннарын инаныны, деди кötүrüm адама: «Оолум! Гүнахларын баашланды».

6 Билгичлердäн кимиси, ангылары отуардылар орада, кенди кендилеринä дöшүnärдилär:

7 «Нечин бу адам Аллахы бöлä кötüleer? Ким, Аллахтан каарä, вар насыл гүнахлары баашласын?»

8 Иисус бирдäн ичтäндän дуйду, ани оннар бöлä дöшүnerлär, онуштан деди оннара: «Нечин ölä дöшүnerсиниз ўреклериниздä?»

9 Не тaa колай: кötürüm адама демää „Гүнахларын баашланды мы“, оса демää „Калк, ал дöшеени да гез ми“?

10 Ама ки билäsiniz, ани Адам Оолунун вар куведи ер ўстүндä гүнахлары баашласын...»,

11 дöнүp кötürüm адама, деди: «Сана сымарлээрим: калк, ал дöшеени да гит евä!»

12 Чабук бу кötürüm адам хепсинин öнүндä калкты, алды дöшеени да чыкты дышары. Хепси шашардылар, Аллахы метиннейерäk, дейärdilär: «Бöлä иш хич бир сыра билä гörmedik!»

Иисус чаарэр Левийи

13 Иисус енидäн чыкып-гитти гöl бойуна, хепси инсан Онун йанына топланды, да О оннары ўрэдäрди.

14 Орадан гечärkän, гörдü Левийи, Алфейин оолуну, ани отуурду ердä, нередä харч топланарды, да деди она: «Гел Беним ардыма». Левий калкты да гитти Онун ардына.

15 Аchan Иисус Левийин евиндä конакланарды, чок харчылар хем гүнахкерлär Онуннан хем ўренижилериннä барабар софрада булунардылар. Бöлä чок киши варды, ани Онун ардына гидärdilär.

16 Кими билгичлär фарисейлердäн гörдülär, ани харчыларлан

хем гүнахкерлärлän билä ийер, онун ичин дедилär Онун ўренижилеринä: «Нечин О ийер /хем ичер/ харчыларлан хем гүнахкерлärлän барабар?»

17 Иисус, ишидип буну, жувап етти оннара: «Дофтор лääзым диил саа оланнара, ама хасталара. Бän гелмедиm, чарайым доорулары, ама гүнахкерлери, /Аллаха дöнсүnnär/».

Оруч ичин соруш

18 Иоанын ўренижилери хем фарисейлär оруч тутардылар. Биркач киши гелдилär Иисуса да сордулар: «Нечин Иоанын хем фарисейлерин ўренижилери оруч тутэрлар, ама Сенин ўренижилерин тутмээрлар?»

19 Да деди оннара Иисус: «Вар мы насыл гүвеенин достлары оруч тутсунна, аchan гүvää йаннарында? Некадар вакыт йаннарында гүvää, оннар оруч тутмазлар.

20 Гележек вакыт, аchan гүvää алынажэк оннардан, озаман, о гүн, оннар оруч тутажэк.

21 Кимсей ески рубайа ени йاما йамамэр, зерä ени йама таа пек ески рубайы йыртэр. Сонда йыртык таа бöйк олэр.

22 Кимсей ени шарабы ески тулумнар ичинä долдурмаз, зерä ени шарап патладэр тулумнары. Шарап дöкүлер, тулумнар да зäн олэр. Ени шарабы лääзым долдурмаа ени тулумнар ичинä.

Не дöшер жумертеси яапма?

23 Олду ölä, ани бир жумертеси гүнү Иисус екиннär ичиндäн гечärdi. Гидärkän йолда, Онун ўрे-

нижилери башак копармаа башладылар.

24 Фарисейлär дедилär Иисуса: «Йа бак, нечин оннар йапэрлар, не дöшмеер жумертеси гүнү?»

25 Иисус деди оннара: «Окумадыныз мы, не йапты Давид хем кафадарлары, аchan ажыктылар?»

26 Нижä Авиафарын, баш попазын, вакыдында о гирди Аллахын евинä да иди екмеклердäн, ани Аллахын öнүнä койуларды, ангыларыны, попазлардан каарä, кимсей дöшмäрди исин. Сора верди кафадарларына да».

27 Иисус деди оннара: «Жумертеси адам ичин курулду, ама диил адам жумертеси ичин.

28 Ölä ки, Адам Оолу – артык жумертесинин дä Саабиси».

Куру еллän бир адам

3 Иисус енидäн гирди синагога ичинä. Орада варды бир адам куру еллän.

2 Фарисейлär гöзледärdilär Иисусун ардына, гörsünnär дейни, алыштыражэк мы бу адамы жумертеси гүнү, ки сора кабаатландырысинар Ону.

3 Иисус деди куру еллän адама: «Калк да чык каршыйа».

4 Сора сорду оннара: «Не дöшер жумертеси гүнү яапма: иилик ми оса кötülük мү? Йашамайы куртарма мы оса öldörmää ми?» Оннар сусардылар.

5 Ýfkeli бакты долайында оланнара, гүчленерäк оннарын ўреклерин уйвашиклы бетеринä, сора деди о адама: «Узат елини!» О узатты, да ели алышты, енидäн саа олду, нижä обүр ели.

6Фарисейлär чыктылар дышары да чабук Иродун адамнарыннан аннаштылар, несой юлдүрбäилсингäп Иисусу.

*Иисус гёл йанында
алыштырэр хасталары*

7Иисус ўүренижилериннäй барабар йолланды гёл бойуна. Онун ардына гитти чок инсан Галилейадан, Иудейадан,

8Иерусалимдän, Идумейадан хем Иорданын ёбүр тарафындан. Инсаннар Тир хем Сидон касабаларын тарафындан, ишидип, не О йапэр, сүрү-сүрү гелäрдилäр Она.

9Иисус сымарлады ўүренижилеринäй хазырласыннар Она бир кайык, ки инсан сыйыштырмасын Ону.

10Чёнкү чок инсан алыштырдыды, онуштан хасталар итириширдилäр, баарлем диисиннäр Она.

11Фена духлар, аchan гёрäрдилäр Она, дүшäрдилäр ерä Онун ёнүндä да баарардылар: «Сән Аллахын Оолуисун!»

12Ама О серт сымарларды оннара, ачыкламасыннар Она башкаларына.

Иисус айырэр оники апостол

13Сора Иисус пинди байыр ўстүнä да чаарды, кими истеди. Оннар топландылар Она.

14Оннарын ичиндäн айырды онисисини, ангыларына апостол деди, ки олсуннар Онуннан, да юлласын оннары насаат етмää,

15хем куветлери олсун /алыштырмаа хасталары хем/ кооламаа фена духлары.

* 3:22 Веелзевул – шейтан.

16Буннар, кими Иисус айырды, оники киши: Симон, ангысынын адны койду Петри;

17Иаков хем Иоан, Зеведейин ооллары, ангыларын адларыны койду Воанергес, аннамасы «Гök гүрлүтү ооллары»;

18Андрей; Филип; Варфоломей; Матфей; Фома; Иаков, Алфейин оолу; Фаддей; Симон Кананит

19хем Иуда Искариот, ангысы Иисусу сатты.

Айоз Духа каршы гүнах

20Иисус бундан сора евä гитти. Енидäн топланды инсан ёlä чоклук, ани Иисуслан ўүренижилерин йокту колайы екмек исиннäр.

21Хысымнары ишиттилäр буну да гелдилäр, алсыннар Она, зерä оннар дейäрдилäр, ани О ақылдан чыкты.

22Билгичлär, ани гелдилäр Иерусалимдän, дейäрдилäр, ани О Веелзевулдан* тутулу, хем ани фена духлары чыкарэр фена духларын ондержисинин кувединнäй.

23Иисус топлады оннары да лафетти ёрнеклärлän: «Несой шейтан вар насыл шейтаны чыкарсын?

24Хербир падишахлык, нередä болүнмäк олэр, йок насыл айакча дурсун.

25Хербир ев, нередä болүнмäк олэр, йок насыл айакча дурсун.

26Хеп ёlä шейтан да, кенди-кендинä каршы гидäрсä хем болүнмäк йапарса, дурамаз айакча, ама биткиси гелир.

27Кимсей йок насыл гирсин каави оланын евинä, ки чалсын

онун варлыны, еер илкин баала-марсайды ону. Салт ондан сора вар насыл сойсун онун евини.

28Доору сёлеерим сизä, хер гүнах, ани инсан йапэр, хем хер кötü лаф, ани сёлеер, баашланэр.

29Ама ким кötüлеер Айоз Духу, хич бир сыра билä баашланмайажэк. О кабаатлы бир гүнахлан, ани дивежинä калажэк».

30Буну сёледи, зерä оннар дейäрдилäр: «Онда вар фена дух».

Иисусунanasы хем кардашлары

31О вакыт гелдилäр Иисусунanasы хем кардашлары да, дуруп дышарда, йолладылар чаарсыннар Она.

32Чоклук отурады Онун долайында, аchan Она сёледилäр: «Бак, Сенин анан хем кардашларын дышарда, сени аарээрлар».

33«Ким Беним анам хем ким Беним кардашларым?» – жувап етти О.

34Сора бакты Онун долайында отуранныра да деди: «Тä, Беним анам хем кардашларым!

35Ким таманинээр Аллахын истедиини, оннар Бана кардаш, кызкардаш хем ана».

Екижи ичин ёрнек

4 Иисус енидäн башлады ўүретмää инсаны гёл бойунда. Йанына топландыды ёlä чок инсан, ани Иисус, пинип, отурду бир кайык ичинä су бойунда, ама хепси инсаннар калдылар кенарда.

2Иисус башлады оннары ўүретмää ёрнеклärлän чок ишлэр ичин. Ўүрөдерäк оннары, Иисус сёледи бу ёрнää:

3«Сеслейин. Тä екижи чыкты тоом екмää.

4Аchan екäрди, разгелди, ани тоомнардан биразы дүштүйол бойуна. Кушлар кондулар да идилäр оннары.

5Башка тоомнар ташлык ерä дүштүлär, нередä аз топрак варды. Тоомнар тез филизленди, зерä топрак диилди дерин.

6Ама аchan гүнеш чыкты, оннар сёрпештилäр да курудулар, зерä кёклери сувадайды.

7Тaa башка тоомнар чалылар ичинä дүштүлär. Чалылар бүүдүлär да буулттулар филизлери, оннар верäмединä берекет.

8Ама калан тоомнар ии топраа дүштүлär. Бүүдүлär, башак вердилäр да берекет гетирдилäр: бириси отуз, обүрү алтмыш, тaa обүрү ўз катына».

9Сора деди оннара: «Кимин вар кулаа ишитмää дейни, ко ишитсин!»

10Аchan Иисус инсандан айырыкты, оники ўүренижиси хем калан излейижилери сордулар Она бу ёрнек ичин.

11О жувап етти оннара: «Сизä верилди, аннайасыныз Аллахын Падишахлыынын саклылыны, ама калан инсана хепси сёленер ёрнеклärлän.

12Олä ки, „оннар гёзлериннäй бакэрлар, ама гörмеерлär; кулакларында ишидерлär, ама аннамээрлар, ки биртүрлү дёнмесиннäп Аллаха, да баашлансын гүнахлары“».

13Сора сорду оннара: «Аннамээрсыныз бу ёрнää ми? Озаман несой аннайажэнисиз калан ёрнеклери?

14 Екижи екер Аллахын сөзүнү.

15 Кими инсаннар бензеер тоомнара, ани дүшер йол бойуна, нередә о сөз екилер. Оннар сөзү ишилтийнән, тез гелер шайтан да чалэр сөзү, ани екилийди ўрекленидә.

16 Тоомнар, екилмиш ташлык ерә, оннардыр, ангылары, сөзү ишидип, чабук кабледерләр севинмәклән,

17 ама йок кёклери хем аз вакыт тутунэрлар. Аchan гелер зорлук еки кооламак Аллахын сөзү ичин, оннар тез атылэрлар.

18 Башка тоомнар, екилмиш чалылар ичинә, оннардыр, ким ишидер сөзү,

19 ама бу заманын қахырлары, зенгиннин алдангачлызы хем башка хамелләр, гирип оннара, буулдэрлар сөзү, да оннар берекет гетирәмеерләр.

20 Тоомнар, екилмиш ии топраа, оннардыр, ким, ишидип сөзү, кабледерләр да берекет гетирерләр: бириси отуз, ёбүрү алтмыш, таа ёбүрү ўз катына».

Шафк гөрүнәр ердә

21 Сора Иисус деди оннара: «Шафкы гетирерләр, ки койсуннар күп алтына оса пат алтына мы? Диил ми койсуннар дейни кандиллик ўстүнә?

22 Йок бишегүйтүрүлү, ани ачылмасын, хем йок бишегүйтүрүлү, ани ўзә чыкмасын.

23 Кимин вар кулаа, ишилтәйдени, ко ишилтисин».

24 Хем деди оннара: «Бакын, не ишидерсиниз. Не ёлчүйлән ёлчечжениз, о ёлчүйлән Аллахтан ёл-

чүлмүш олажэныз, салт таа зеедленмиш.

25 Зерә кимдә вар, она таа чок верилежек, ама кимдә йок, ондан алынаажэк, нейи дә вар».

Филиз салверән тоом ичин ёрнек

26 Сора деди: «Аллахын Падишахлыы бензеер она, нижә бир адам екер тоом тарласына.

27 Гежә уйуйэр, гүндүз уйанык дурэр, ама тоом филиз салверер, бүймәй башләэр. Нетүрлү бу олэр, адам хич билмеер.

28 Топрак кендилининдән берекет верер: илкин бир ешил филиз, сора башак, биткидә башак долу тенеллән.

29 Аchan берекет олгун олэр, ишә хич ойаланмайырак, ораа койэр, зерә гелди бичмәк вакыды».

Хардал тоому ичин ёрнек

30 Сора деди: «Нейлән бензеделим Аллахын Падишахлыны, не ёрнеклән ачыклайалым ону?

31 О бензеер хардал тоомуна, ани, екилдийнән топрак ичинә, таа күчүк хепси тоомнардан ер ўстүндә.

32 Ама екилдиктән сора бүййер да олэр таа бүйүк хепси ешилликлердән. Онун даллары бүййер ёлә, ки гök күшләр вар нижә йуваларыны йапсыннар онун гölгесиндä».

33 Иисус бунун гиби чок ёрнекләрлән насаат етти Аллахын сөзүнү оннара, некадар оннар аннайабилдиләр.

34 Лафетмәрди ёрнексиз. Сора, аchan каларды йалныз ўренижилериннән, хепсини ачыкларды.

Иисус бораны усландырэр

35 О гүнү авшамнен Иисус деди оннара: «Гечелим голүн ёбүр тарафына».

36 Ўуренижиләр, салверип инсаны, гötürдүләр Ону кайыклан, ангысында Обулунурду. Онуннан билә варды башка кайыклар да.

37 Башлады есмәй бир бүйүк боран, далгалар фырладарды су кайык ичинә, да кайык долларды суйлан.

38 Ама Иисус кайынын геерисиндә уйуйарды, йастык башы алтында. Ўуренижиләр уйандырдылар Ону да дедиләр: «Үүредижи, не Сенин йок касаветин, ани биз кайбелериз?»

39 О калкты, азарлады лўзгери да голә деди: «Сус, да ишидилмесин сесин!» Лўзгәр дурду да бүйүк услугук олду.

40 Сора деди ўренижилеринә: «Нечин ёлә коркаксыныз? Не, сиздә таа йок му инан?»

41 Оннары басты бир бүйүк корку. Бири-бириннән лафедәрдиләр: «Кимдир Бу, Ангысыны лўзгәр хем далгалар сеслеерләр?»

Иисус коолээр фена духлары Гадара

5 Оннар етиштиләр голүн ёбүр тарафына, Гадара* ерлеринä.

2 Аchan Иисус инди кайык ичиндән, мезар лаамнарындан Она каршы чыкты бир адам, тутулу фена духтан.

3 Бу адам йашарды мезар лаамнары ичиндә. Кимсей артык ону синжирләрлән дә баалайамарды.

4 Чок сыра баалардылар ону синжирләрлән хем букааларлан, ама синжирлери копаарды, букаалары қырады. Кимсей ону усландырамарды.

5 Херзаман, гежә-гүндүз, мезар лаамнарында хем байырлар ўстүндә, баарарды хем ташларлан кенди-кендини йараларды.

6 О узактан гөрдү Иисусу, качарак гелди да баш иилтти Онун ёнүндә,

7 баарарак кескин сеслән: «Нейин вар Сенин бенимнән, Иисус, Пек ўсек Аллахын Оолу? Йалварәрим Саны Аллахын адыннан: зеетләмә бени!»

8 Болә деди, зерә Иисус сымарлады: «Фена дух, чык дышары бу адамдан!»

9 Сора сорду: «Несой сенин адын?» О жувап етти: «Беним адым Легион**, зерә биз чоклукуз».

10 Пек йалвармаа башлады Иисуса, кооламасын оннары орадан.

11 Байыр йамаҗында бир бүйүк сүрү домуз отларды.

12 Фена духлар йалвардылар: «Брак бизи, гирелим домузлар ичинә».

13 Иисус бракты, гирсиннәр. Фена духлар чыктылар бу адамдан да гирдиләр домузлар ичинә. Бүтүн сүрү хызланды дик йамачтан да атлады гöl ичинә. Йакын ики бин домуз буулду гöl ичиндә.

14 Домузчулар качтылар да хаберледиләр касабада хем долай күүлөрдә. Инсан чыкты гөрсүн, не олду.

* 5:1 Гадара: кими текстлердә «Гераса». ** 5:9 Легион – 6000 аскер.

15 Гелдиләр Иисуса да гөрдүләр фена духтан тутулу адамы, ангысынын ичиндә варды бир легион фена дух, отурарак гийимни хем аклы башында. Хепсини бир корку алды.

16 Оннар, ким бу олушу гөрдүләр, сөледиләр инсанан хепсими, не олду фена духтан тутулу адамнан хем домузларлан.

17 Озаман инсан башлады йалвармаа, ки Иисус гитсин оннарын ерлериндән.

18 Аchan Иисус гирәрди кайык ичинә, адам, ани онжә фена духтан тутулуйду, йалварды Иисуса, алсын ону Кендисиннән.

19 Ама Иисус кайыл олмады да деди: «Гит евә да сёлә кендикилеринä хепсими, не Сааби йапты сана хем несой аҗыды сени».

20 О гитти да башлады Декаполистä сөлемәй хепсими, не йапты Иисус она. Хепси шашардылар.

Кыз дирилер, хаста кары алышэр

21 Аchan Иисус кайыклан каршы тарафа дёндү, гол бойунда чок инсан топланды Онун долайына.

22 Гелди Она синагогадан бир ондержи, ады Иаир. Гөрүп Иисусу, дүштү Онун айакларына

23 да пек йалварды: «Беним кызым ёлум дöшөндä. Йалварэрим, гел да кой еллерины онун ўстүнä, ки саа олсун да йашасын».

24 Иисус гитти онуннан. Онун ардына гидәрди чок инсан да хер тарафтан сыйышардылар.

25 Орада варды бир кары, ани оники йылдан беери зеетленәрди кан акмасындан.

26 О чок савашмышты чок дофторларын елиндән, харжамышты хепсини варлыны, ама хич файда олмады, буна каршы, хасталыны олмушту таа зор.

27 О, ишидип Иисус ичин, йаклашты гееридән, инсан ичиндән, да диди рубасына.

28 Зерә дүшүнүрди: «Саде дии-сäm Онун рубаларына, альшажам».

29 Аchan дииди, бирдән кан акмасы дурду. О дүйду, ани гүүдеси алышты хасталыктан.

30 Иисус дүйду, ани бир кувет Ондан чыкты, дёндү инсанда доору да сорду: «Ким дииди Беним рубама?»

31 Ўүренижилери жувал еттиләр: «Гörмеерсин ми, нижә инсан хер тарафтан сыйыштыр? Сән дä сорэрсын: „Ким дииди Бана?“»

32 Ама О бакынарды долайа, гөрсүн дейни, ким дииди Она.

33 Бу кары коркудан титирәрди, зерә биләрди, не олду онуннан. О йаклашты да дүштү Онун айакларына, сора аннатты ишин аслысыны.

34 Иисус деди она: «Кызым! Сеннин инанын сени алыштырды, гит услулуклан да саа ол сенин хасталығындан».

35 Иисус таа лафедәркән, евдән гелдиләр да синагога ондержисинä дедиләр: «Кызын ёлдү, наафиля саваштырма Ўүредијий».

36 Иисус, есаба коймайрак бу лафлары, деди синагога ондержи-синä: «Коркма, саде инан».

37 О бракмады, кимсей гитсин Онун ардына, салт Петрийи, Иакову хем Иоаны, Иаковун кардашыны.

38 Гелип синагога ѡндержисинин евинä, гөрдү орада калабалык, бўўк сеслән ааламак хем сираламак.

39 Гирип орайы, деди оннара: «Нечин шамата йапэрсыныз хем аалээрсыныз? Кыз ёлмеди, ама уйуэр».

40 Оннар гўлмäй алдылар Ону. Ама О ууратты хепсини дышары, алды кызын бобасыны, анасыны хем оннары, ким Онуннанды, да гирди орайы, нередä кыз йатарды.

41 Иисус тутту кызы елиндән да деди она: «Талифä кумý», анна-масы: «Кыз, deerим сана, калк».

42 Кыз чабук калкты да башлады гезинмäй. О оники йашын-дайды. Хепси гөреннäр шаш-беш калды.

43 Иисус сыйыдан сымарлады оннара, кимсейä буну сёләмесиннäр, сора деди, версиннäр кыза имäй.

*Иисус паасызланэр
Кенди мемлекетинä*

6 Иисус орадан гитти да гелди Кенди мемлекетинä. Ўүренижилäр гиттиләр Онун ардына.

2 Жумертеси гүнү Иисус башлады ўретмäй синагогада. Чойу, ани сесләрдиләр Ону, шашмаклан сорардылар: «Нередäн хепси буннар вар Онда? Несой аарифлик верили Она? Несой Онун еллериндән олэр бу кудретли ишләр?»

3 Диил ми О дўлгер, Мариянын оолу, Иаковун, Иосифин, Иуданын хем Симонун кардашы? Диил ми Онун кызкардашлары бизим арамызда?» Бу бетерä Иисус ичин шўпейä дўштүләр.

4 Иисус деди оннара: «Бир дä пророк диил паасызландырылмыш ёлä, нижä кенди мемлекетинä, кенди хысыннарында хем кенди евиндä».

5 Йапамады орада бир дä кудретли иш, саде некадар биркач хастайы, койуп еллерини, алыштырды.

6 О шашарды оннарын инансызлына. Сора гитти долай кўйлэрä да орада ўўредарди.

7 Чаарды Кендинä оники ўўренижисини да башлады йолламаа икишäр-икишäр. Верди оннара заabitлик фена духларын ўстүнä

8 да сымарлады оннара: «Бишай алмайын йол ичин, сопадан каарä. Алмайын не екмек, не хийба, не дä пара.

9 Айакларыныза гииин сандали, сыртыныза гиимейин ики кат руба».

10 Сора деди: «Ангы евä гирежениз, о евдä калын, орадан гидинжä.

11 Еер бир ердä инсан сизи каблетмäрсейди еки сесләмäрсейди, чыкып орадан, артык тозлары да айакларыныздан силкин, азар гиби оннара каршы. Доору сёлее-рим сизä: даава гүнүндä Содома хем Гоморрайа олажэк таа илин, некадар о касабайя».

12 Оннар гиттиләр да насаат етиләр, ани инсан дöнсүн гўнахларындан Аллаха.

13 Чок фена духлары уураттылар хем чок хасталары алыштырдылар, яаалайып зейтин йаайыннан.

Иоан Ваатизедижинин ёлумү

14 Падишах Ирод ишилти Иисус ичин, зерä Онун ады херердä

аныларды. Кимиси дейәрди: «Иоан Ваатизедиқи өлүдән дирилди, онуштан йапабилер кудретли ишләр».

15 Башкалары дейәрдиләр: «О Илия», таа башкасы дейәрди: «О бир пророк, евел вакыттан пророклардан бири гиби».

16 Буну сеслейип, Ирод деди: «Бу – Иоан, ангысынын кафасыны алдым. О дирилди өлүдән».

17 Зерә Ирод кендиси йолладыйды, тутсуннар да капасыннар Иоаны зындана, Иродиаданын бетеринә, ангысы Филиппин, Иродун кардашынын, карысыйды, ама Ирод она евленмиши.

18 Иоан дейәрди она: «Дүшмееर йашайасын сенин кардашынын карысыннан».

19 Онуштан Иродиада кин гүдәрди Иоана да бакарды өлдүртмәй ону, ама йокту колайлыш.

20 Ирод коркарды Иоандан, ама корүйарды ону, зерә биләрди, ани о доору хем айоз бир адам. Ону сесләркән, хич билмәрди, не йапсын, ама хеп окадар майыллыклан сесләрди ону.

21 Бир уйгун гүн олду, аchan Ирод кенди дуумак гүнүн йортусунда йапты конуш өндержилеринә, аскер заabitлеринә хем Галилейдан бүүкләр.

22 Иродиаданын кызы гирди да ойнады. Беендирди кендини Ирода хем конаклара. Ozаман падишах деди кыза: «Истә бендән, не истәрсейдин, да бән вережәм сана».

23 Бааланды еминнән: «Не дә истәрсейдин бендән, вережәм сана, артык истәрсейдин падишахлымын йарысыны да».

24 Кыз чыкты дышары да сорду кенди анасына: «Не истейим?» О жувап етти: «Истә Иоан Ваатизедижинин кафасыны!»

25 Кыз чабук гитти падишаха да деди: «Истеерим, шинди верәсин бана бир чини ичиндә Иоан Ваатизедижинин кафасыны!»

26 Падишах чок гүчленди, ама атылмаа истәмеди, зерә емин еттийди конакларын өнүндә.

27 Йоллады бир желлат аскер да сымарлады, гетирсин Иоанын кафасыны.

28 Аскер гитти да алды Иоанын кафасыны, гетирди бир чини ичиндә да верди кыза, кыз да верди кенди анасына.

29 Аchan Иоанын ўуренижилери ишиттиләр буну, гелип, алдылар онун гүүдесини да мезар ичинә койдулар.

Беш бин адам дойурулэр

30 Апостоллар дёндүләр геери Иисуса да аннаттылар Она хепсими, не йаптылар хем нижә ўреттиләр инсаны.

31 Иисус деди: «Гелин Бенимнән бир сапа ерә йалныз да динненин бираз». Зерә варды чоклук, ани геләрдиләр хем гидәрдиләр, да оннарын йокту колайлыклары артык екмек исиннәр.

32 Гиттиләр кайыклан бир сапа ерә, ки олсуннар йалныз.

33 Инсан гөрдү оннары гидәркән да таныды. Хербир касабадан качтылар орайы йайан да етиштиләр оннарын өннери сора.

34 Аchan чыкты кайык ичиндән, Иисус гөрдү чок инсан. Жаны ажыды оннара, зерә оннар

нижә гүдүжүсүз койуннарды. Башлады оннары ўретмәй хертүрлү ишләр.

35 Чүнкү вакыт хайли гечмишти, ўуренижиләр йаклаштылар Иисуса да дедиләр: «Бурасы чол ер, вакыт шиндән сора геч.

36 Колвер инсаны, гитсиннәр долай күўләрә хем кырдақы евләрә да сатын алсыннар кендиленринә бишәй имәй, /зерә йок не исиннәр/».

37 «Сиз верин оннара имәй», – деди Иисус. Ама ўуренижиләр жувап еттиләр: «Вар мы нижә икиүз динарлан гиделим да сатын ала-лым екмек, ки дойурабилелим оннары?»

38 Иисус сорду оннара: «Йа гидин да бакын, кач екмек сиздә вар?» Аннадыктан сора жувап еттиләр: «Вар беш екмек хем ики балык».

39 Ozаман сымарлады, отуртсуннар хепсими болүк-болүк ешил чимен ўстүнә.

40 Инсан отурду ерә сыра-сыра еллишәр хем ўзәр киши бир сырда.

41 Иисус алды беш екмәй хем ики балыы, калдырыдь бакышыны гёкә, иисөзледи да кырып екмеклери, верди ўуренижилеринә, ки оннар пайетсиннәр инсаны. Ики балыы да бөлдү хепсина.

42 Хепси иди да дойунду.

43 Топладылар онники сепет, долу екмек парчасыннан хем не балыклардан калдыйды.

44 Хепси, ким иди, варды беш бин адам.

Иисус гезер су ўстүндә

45 Иисус чалыштырды ўуренижилерини, тез гирсиннәр кайык ичинә да онү сора гечсиннәр гүлүн бобур тарафына, Вифсаида касабасына. Бу вакыт Кендиси ләйзымды салверсин инсаны.

46 Аchan сөледи инсаны «кал саалыжаклан», гитти бир байыр ўстүнә, ки дуа етсин.

47 Аchan авшам олду, кайык гүлүн ортасындайды, ама Иисус йалныз булунарды кенарда.

48 Гөрдү, ани оннар савашэрлар күрек чекерәк, зерә лүзгәр каршы есәрди. Онуштан геженин дөрдүнжү бекчилииндә* Иисус гелди оннара, гидерәк су ўстүндә, да гечмәй истеди оннарын йанындан.

49 Оннар, гөрүп Ону гидерәк су ўстүндә, Ону бир тылсым сандылар да кескин сеслән баардылар.

50 Зерә хепси, гөрүп Ону, корктулар. Ozаман Иисус деди оннара: «Усланын, бу Бәним, коркмайын!»

51 Сора, гелип оннара, пинди кайык ичинә, да лүзгәр дургунду. Оннар сарп чок шаштылар.

52 Чүнкү ўреклери уйвашикты, оннар аннамадыйдылар екмекләрлән мераклы иши.

Геннисарет ериндә

53 Суйу гечтийнән, оннар етиштиләр кенара, Геннисарет еринә.

54 Аchan чыктылар кайык ичиндән, кенарда инсан хемен таныды Иисусу.

55 Качтылар хепси долай ерләрә да херердә, нередә ишиттиләр

* 6:48 Сабаа каршы saat 3-6.

Онун ичин, башладылар гетирмää ѹтаклар ѹстүндä хасталары орайы, нередä Обулунурду.

56 Ангы касабалара, күўлерä хем кырдакы евлерä гирäрди Иисус, херердä чыкарыдылар мейданнара хасталары да йалварардылар, браксын, ки диисиннäр баарлем Онун рубасына. Хепси, ким Она диийäрди, альшарды.

Ихтäрларын адетлери

7 Фарисейлär хем биркäч билгич, гелмä Иерусалимдäн, топланылар Иисусун долайына.

2 Оннар гордülär ѹүренижилери ийäркäн диил пак*, башка лафлан, йыканмадык еллän.

3 Фарисейлär хем хепси иудейлär, ихтäрларын адетлеринä горä, имеерлär, исляй йыкамайынжä еллери.

4 Гелип панайырдан, имеерлär, йыкамайынжä еллери. Хем чок башка адетлär таманнээрлар, нижä: чöлмек, кüp, бакыр хем пат йыкамаклары.

5 Фарисейлär хем билгичлär сордулар Иисуса: «Нечин сенин ѹүренижилерин тутмээрлар ихтäрларын адетлерини да ийерлär йыканмадык еллän?»

6 Иисус жувап етти оннара: «Ики ўзлülär! Доору пророклук етти сизин ичин Исаиа, нижä вар йазылы: „Бу инсан икрамнäэр Бени саде аазыннан, ама ѹреклериннäн узак Бендäн дурэр.

7 Наафиля Бана баш иилдерлär, зерä адам сымарламакларыны ѹүре-

дерлär, сансыннар ани Аллахын ўретмеклери“.

8 Сиз брактыныз Аллахын сымарламасыны да тутэрсыйың адетлери, ани ерлештирилди инсандан, /нижä кüp хем чöлмек йыкамаклары, хем йапэрсыныз чок башка ишлär буннара бензäр/».

9 Сора деди оннара: «Не колай атылсыныз Аллахын сымарламасындан, ки ерлештирасыниз кенди адетлеринизи!

10 Моисей деди: „Икрамна бобаны хем ананы“ хем: „Ким бобасыны еки анасыны кötüлейежек, öлümäñ жезалы олсун“.

11 Ама сиз деерсиниз: „Ким деер бобасына еки анасына: Не лääzymdy сана верейим, шинди корван (аннамасы баашыш Аллаха)“,

12 ону бракмээрсыныз, йардым етсис кенди бобасына йада анасына.

13 Бутёрлү паасызландырдыныз Аллахын сözёнү кенди адетинизлän. Хем йапэрсыныз чок таа башка ишлär буна бензäр!»

14 Сонда енидäн топлады инсаны долайына да деди: «Хепсиниз сеслейин да аннайын Бени.

15 Не гирер адам ичинä дышандан, зерä насыл мындарласын ону, ама не чыкэр адамдан, о мындарлэр адамы.

16 Кимин вар кулаа ишитмää дейни, ко ишитсин!»

17 Бракып инсаны, аchan гирди бир ев ичинä, ѹүренижилери йалвардылар, аннатсын бу ѡрнää.

18 О деди: «Не, сиз дä mi ölä aap кафалыйсыныз? Аннамээрсыныз

* 7:2 Диил пак – иудей динин адетлеринä горä.

мы, ани не гирер адам ичинä, зерä насыл мындарласын ону?

19 Зерä о гирмеер ѹреенä, ама карнына, сора дышары уурадылэр».

20 Сора деди: «Не чыкэр адамдан, о мындарлэр адамы.

21 Зерä адамын ичиндäн, ѹреендäн, чыкэр фена неетлär, ороспупук, хайырсызылык, öлдүрмäк,

22 хырсызылык, тамахлык, феналык, шалвирлик, утанч ишлär, кысканчлык, кötüлемäк, шишкенинник, ақылсызылык.

23 Хепси бу фена ишлär чыкэрлар ичийандан да мындарлэрлэр адамы».

Сирия-финикийалы карынын инаны

24 Иисус гитти орадан Тир /хем Сидон/ касабасынын тарафына. Гирди бир евä да истämärdi, кимсей билсин буну. Ама сакланамады.

25 Чок гечмеди, бир кары, ангысынын кызы фена духтан тутулмушту, ишитти Иисус ичин да, гелип Она, дүштү Онун айакларына.

26 Бу кары урумжа лафедäрди, ама кенди Сирия-финикийалыды. О йалваарды, чыкарын фена духу онун кызындан.

27 Иисус деди: «Брак, илкин дојунсун ушаклар, зерä диил исляй алмаа екмää ушаклардан да атмаа кöпеклерä».

28 «Өлä, Сааби, – жувап етти бу кары. – Ама кöпеклär дä ийерлär кырынтылары, ани дүшер ушакларын софрасындан».

29 Озаман Иисус деди: «Чүнкү böлä жувап еттин, шинди гит, фена дух чыкты сенин кызындан».

30 Кары, аchan етишти евä, булду ушаа патта йатаркан. Фена дух чыкмышты ондан.

Саар хем муту адам альшитырылэр

31 Иисус айырылды Тир ерленидäн, енидäн гитти Сидон ашыры Декаполис ерлерин ортасындан Галилейя гölүнä.

32 Гетирдилär Она бир саар, аңгысы зор лафедäрди, да йалвардылар, койсун елини онун ѹстүнä.

33 Иисус алды ону бир тарафа инсандан, койду пармакларыны адамын кулакларына да, түкүрүп, дииди онун дилинä.

34 Калдырды бакышыны гöкä, дериндäн солуду да деди: «Еффата», аннамасы «Ачыл».

35 Бирдäн ачылды кулаклары хем чöзүлдү дилин дүүнүкleri, да о лафетти ачык.

36 Иисус сымарлады оннара, кимсейä сёләмесиннäр, ама некадар сыкы сымарларды, окадар таа чок дандана едäрдилär.

37 Оннар пек чок шашардылар да дейäрдилär: «Хепси, не йапэр, – исляй. Артык саарлара да ишитмäк верер, мутуларын да диллери чөзэр».

Дöрт бин адам дойурулэр

8 Бир гүнү, аchan генä топланды чок инсан, да зерä не исиннäр, Иисус чаарды ѹүренижилери да деди оннара:

2 «Жаным ажайыэр бу инсана, зерä ўч гүн дурэрлар йанымда, да зерä не исиннäр.

3 Еер бракарсам, аач гитсиннäр евä, йолда байылаажäклар, зерä кимилери узактан гелди».

4 Ўўренижилери Она жувап етиләр: «Нередән вар нижә алмаа бу чол ердә окадар екмек, ки доўурмаа оннары?»

5 «Кач екмениз вар?» – сорду Иисус. «Еди», – жувап етти оннар.

6 Ozаман Иисус сымләдү инсана, отурсуннар ерә. Алды еди екмәй, шүкүр етти Аллаха да, кырып, верди ўренижилеринä, пайетсиннäр. Оннар пайеттиләр инсана.

7 Варды оннарда биркач балыйjak да. Иисус, иисөләйип, сымләдү, пайетсиннäр оннары да инсана.

8 Идиләр да дойундулар. Сора топладылар еди сепет, долу имäк парчасыннан.

9 Варды йакын дörт бин киши. Бундан сора Иисус оннары бракты гитсиннäр.

10 Иисус гирди ўренижилеринäн барабар кайык ичинä да гитти Далмануфа ерлеринä.

Нышан истеерләр

11 Хемен гелди фарисейләр да башладылар чекишмäй Иисуса, ки денесиннäр Ону. Истәрдиләр Ондан бир нышан гöктäн.

12 Иисус дериндäн солуду да деди оннара: «Нечин бу бой инсан истеер бир нышан? Доору сёлөерим сизä, ани бу инсана нышан верилмейежек».

13 Сора бракты оннары да енидäн гирди кайык ичинä, гечсин дейни гölүн обүр тарафына.

Фарисейлерин хем Иродун майасы

14 Ozаман ўренижиләр екмек алмаа унутмуштулар. Кайык ичиндä оннарда варды саде бир екмек.

15 Иисус хаберледи оннары, дейип: «Бакын, корунун фарисейлерин хем Иродун майасындан!»

16 Ўренижиләр бири-бириннäн лафедäрдиләр: «Онуштан deer, зерäй йок екмемиз».

17 Иисус, буну биләрäк, деди оннара: «Нечин лафедерсиз, ани йок екмениз? Хеп таа аклыныз ермеер ми, аннамээрсыныз мы? Хеп таа уйвашык ўреклериниз?

18 Вар гöзлериниз, да гöрмеерсиз ми? Вар кулакларыныз, да ишитмөерсиз ми? Не, хич ми аклыныза гетирмөерсиз,

19 аchan беш екмäй пайеттим беш бин кишийä, кач сепет, долу имäк парчасыннан, топладыныз?» «Оники», – жувап етти оннар.

20 «Хем аchan пайеттим еди екмäй дörт бин кишийä, кач сепет, долу имäк парчасыннан, топладыныз?» «Еди», – жувап етти оннар.

21 Сора сорду оннара: «Хеп таа аннамээрсыныз мы?»

Вифсаида касабасындан хаста

22 Аchan гелдиләр Вифсаида касабасына, гетирдиләр Иисуса бир кöör, да йалвардылар дисин она.

23 Иисус алды кöör адамы елиндäн да чыкарды ону оннарын күйүндäн бир тарафа. Сора түкүрдү онун гöзлеринä, койду еллерини онун ўстүнä да сорду: «Гöрерсин ми бишىй?»

24 О бакты йукары да деди: «Гöрерим инсаны гезерäк, оннар гöрүнер аачлар гиби».

25 Иисус енидäн койду еллерини онун гöзлеринä. Адам гöзлерини ачты да бакты. Гöзлери альшмышты, хепсини ачык гöрäрди.

26 Сора Иисус йоллады ону евä да деди: «Гирмä күйү ичинä /хем кимсейä бишىй сöлämä күйüдä/».

Петринин шаатлызы Иисус ичин

27 Иисус гитти ўренижилериннäн барабар Филип Кесарийасынын күүлөрениä. Йолда Иисус койду оннара бир соруш: «Не deer оннара, Кимим Бän?»

28 Оннар жувап етиләр: «Кимиси deer, ани Сän – Иоан Ваатизедижи, башкасы – пророк Илия, таа башкасы – пророклардан бириси».

29 «Ама сиз не deerсиз, кимим Бän?» – сорду Иисус. «Сänsин Христос», – жувап етти Петри.

30 Иисус сыкыдан сымләдү, Онун ичин кимсейä сöлämесиннäр.

Иисус хаберлеер öлümүнү хем дирилмесини

31 Сора башлады оннара сёлөмäй, ани Адам Оолу лääzym чок зеетленсин, сыйбыдымыш олсун аксакаллардан, бöйк попазлардан, билгичлердäн, öлдүрүлсүн да ўч гöндäн сора дирилсисн.

32 Буннары ачык сöледи. Петри алды Ону бир тарафа да башлады таказаламаа.

33 Иисус дöндү, бакарак ўренижилеринä, азарлады Петрий да деди: «Узаклан Бендäн, шейтан! Зерä сенин неетлерин диил Аллахтан, ама адамдан».

Несой излейелим Иисусу?

34 Сора Иисус топлады инсаны хем ўренижилерини да деди: «Ким истеер гелсин Беним ардымы, бир дä Илийай».

атылсын кенди-кендиндäн, алсын ставрозуну да Бени излесин.

35 Зерä ким истеер куртармаа кенди йашамасыны, кайбедежек ону. Ама ким кайбедежек йашамасыны Беним ичин хем Ии Хабер ичин, о йашамасыны куртаражэк.

36 Зерä не файда олажэк адама, казансын бутгүн дүннейи, ама кенди йашамасыны кайбетсин?

37 Нейлän вар насыл адам дииштирисин кенди йашамасыны?

38 Еер биркимсей утанаарса Бендäн хем Беним созлеримдäн бу ороспу хем гүнахкер бой инсанын ёнүндä, ондан утанаажэк Адам Оолуда, аchan гележек Бобасынын метинниндä айоз ангиллериннäн барабар».

9 О деди оннара: «Доору сёлөерим сизä, ани кимиси бурада дураннардан öлмейежек, гöрмейинжä Аллахын Падишахлыны кудретликлän гелерäк».

Иисус пейдаланэр метинниктä

2 Алты гүндäн сора Иисус алды Петрий, Иакову хем Иоаны да салт оннары пиндириди бир ўйсек байыр ўстүнä. Орада Иисусун гöрүнүшүшү диишти оннарын гöзлери ёнүндä.

3 Онун рубалары олдулар ак-йалабык, каар гиби. Йоктур колай бу ердä бир чамашыржы бöлә бийазладабилсин.

4 Оннара пейдаланды Илия хем Моисей, лафа дурарак Иисуслан.

5 Петри деди Иисуса: «Ўуренижи, ии, ки бурадайыз. Йапалым ўч бордай: бир Саны, бир Моисейä, бир дä Илийай».

6 Башка билмäрди не лафетсин, зерä корктуйдулар.

7 Гелди бир булут да гёлгесин-нän каплады оннары. Булут ичин-дän ишидили бир сес, ангысы дейäрди: «Будур Беним севгили Оолум, Ону сеслейин!»

8 Ўүренижилäр бирдän бактылар долайа, башка кимсей гör-медиляр, Иисустан каарä.

9 Аchan инардилäр байыр ўстүндän, Иисус сымарлады, сölämесин-нäр кимсейä, не гörдüläр, Адам Оолу дирилмейинжä öлдädän.

10 Оннар бу сымарламайы таман-надылар, ама бири-биринä сордулар: «Несой аннамаа „дирилмейинжä öлдädän“?»

11 Сора Иисуса сордулар: «Не-чин билгичлär деерлär, ани ил-кин лääzym гелсин Илия?»

12 Иисус оннара жувап етти: «Хакына, ани Илия илкин геле-жек да ерлештиреjек хепсини. Ама насыл йазылы Адам Оолу ичин, ки лääzym чок зеетленсинг хем паасызландырылмыш олсун?»

13 Ама сölеерим сизä, ани Или-я шиндän сора гелди, онуннан йаптылар не истедилäр, нижä онун ичин варды йазылы».

Чоjук фена дұхтан күртүлэр

14 Аchan етиштилäр обёр ўүре-нижилäр, гörдüläр чок инсан оннарын долайында хем билгичлери, ангылары чекишäрдилäр оннарлан.

15 Аchan инсаннар гörдüläр Иису-су, шаштылар да качарак каршы чыктылар, сölämнесиннäр Ону.

16 О сорду оннара: «Не дарты-шэрсыныз оннарлан?»

17 Бириси инсан ичиндän жувап етти: «Ўýредижи, гетирдим Сана оолуму, ангысы тутулу бир муту-лук духундан.

18 Нередä ону тутэр, урэр ерä, да чоjкуун аазындан кöпük чы-кэр, о дишлерини гыýырдадэр да каскаты калэр. Йалвардым, Сенин ўүренижилерин чыкарамыннар фена дұху, ама чыкарамадылар».

19 «Инансыз сенселä! – деди Иисус. – Некадар вакыт таа сизин-нän олажам? Некадар вакыт дай-наjам сизä? Гетириң ону Бана».

20 Гетирдилäр ону Иисуса. Аchan дұх гörдү Иисусу, хемен кувет-лän сарсалады чоjкуу. Чоjук дўштү ерä да йуварланарды, кöпük аазында.

21 Иисус сорду бобасына: «Незамандан болä олэр?» «Күчүк-лўйндän, – жувап етти о. –

22 Чоjук сира дұх атэр ону атешä хем су ичинä, öлдүрсүн дейни. Еер йапабилäрсейдин бишей, ажы да йардым ет бизä!»

23 Иисус жувап етти: «Йапаби-лärсейдин ми? Хепси вар нижä олсун оннар ичин, ким инанэр».

24 Озаман чоjкуун бобасы баарды /яшлан гözлериндä/: «Инанэ-рым, Сааби, йардым ет бана, енсе-йим инансызлымы!»

25 Аchan Иисус гörдү, ани инсан качышып-топлашэр, азарлады фена дұху да деди: «Муту хем саар дұх, Бэн сымарлэрэым сана: чык дышары бу чоjуктан да башка гирмä она».

26 Фена дұх, баарарак хем куветлän сарсалайарак чоjкуу, чыкты. Чоjук олду öлö гиби, да чойу санды, ани öлдү.

27 Ама Иисус, тутуп елиндän, калдырыды ону, да о калкты айакча.

28 Иисус, аchan гирди ичери, ўүренижилерин чыкарамадык фена дұху?»

29 «Бу сойлар уурадылэрлар са-де дуайлан /хем оручлан/, – жувап етти Иисус.

*Иисус енидän хаберлеер
олümünү хем дирилмесини*

30 Чыкып орадан, гечтилär Гали-лейадан. Иисус истämärdi, ким-сей билсин буну.

31 Зерä, ўүредип ўүренижилери-ни, дейäрди оннара: «Адам Оолу верилеjек инсанын елинä. Ону öлдүрежеклär, ама ўч гўндän со-ра дирилejек».

32 Ама ўүренижилери аннамар-дылар бу лафлары, сормаа да кор-кардылар.

Ким ен бўйк?

33 Гелдилäр Капернаум касаба-сына, да аchan Иисус гирди ичери, сорду оннара: «Не иш ичин лафе-дäрдиниз бири-бириниzlän йолда?»

34 Оннар сусардылар, зерä йолда чекиштиjилäр, ангысы ен бўйк олажэк.

35 Озаман Иисус отурду, топла-ды оникисини да деди оннара: «Еер биркимсей истärсейди ол-сун илк, лääzym олсун ен битки хем хепсинä изметчи!»

36 Алды бир ушак, койду он-нарын арасына, күжаклайып ону, деди:

37 «Ким кабледер бирисини бу ушаклардан Беним адима, о Бени кабледер. Ким дä кабледер Бени,

кабледер диил Бени, ама Ону, Ким Бени йоллады».

*Ким диил каршы бизä,
о бизимнän*

38 Иоан деди Иисуса: «Ўýре-дижи, биз гörдük бир адам, ани уурадарды фена дұхлары Сенин адина, да дургуттук ону, зерä о гезмеер бизимнän».

39 «Дургутмайын, зерä ким йа-пэр күдретли ишлär Беним адима, йок насыл тез башласын Бени кötüлемää, – деди Иисус. –

40 Ким диил каршы сизä, о си-зиннän.

41 Хем ким /Беним адима/ вере-жек бир чöлмек су сизä, зерä сиз Христозун ўүренижилерийсиниз, доору сölеерим сизä, ани öдексиз калмайажэк.

Гўнаха дўшўрмейин башкасыны

42 Ама биркимсей гўнаха дўшў-рäрсä бирини бу күчүклердän, ани Бана инанэрлар, она таа ислää, бааласыннар бойнусуна бир бўйк дермен ташы да атсыннар дениз ичинä.

43 Еер елин сени гўнаха дўшў-рäрсä, кес ону. Таа ислää, чолак öмүрä гирäsin, некадар ики ел-лän женdemä гидäsin, сўйнмäз атешä,

44 нередä оннарын куртлары öл-меерлär, хем атеш сўйнмеер/.

45 Еер аяаан сени гўнаха дў-шўрмäрсä, кес ону. Таа ислää, бир айаклан öмүрä гирäsin, некадар ики айаклан женdemä атыласын, /сўйнмäз атешä,

46 нередä оннарын куртлары öл-меерлär, хем атеш сўйнмеер/.

⁴⁷ Еер гөзүн сени гүнаха дүшүрпәсä, чыкар ону. Таа ислää сана, гирäсин бир гёzlän Аллахын Падишахлынына, некадар ики гёzlän атыласын женде ма.

⁴⁸ нередä оннарын куртлары ѡл-меерлär, хем атеш сүйнмеер.

⁴⁹ Хербир адамын ўстүнä атеш дökүлөр, /нижä курбанын ўстүнä туз дökүлөр/.

⁵⁰ Туз иидир, ама еер туз дадыны кайбедäрсейди, насыл ону енидäн тузлу йапасыныз? Сиздä туз ол-сун, хем барышмакта йашайын».

*Дўшер ми, кары-кожса
айырылсыннар?*

10 Иисус гитти орадан да гел-ди Иудейа ерлеринä, Иорданын обёр тарафына. Инсан генä топланды Онун долайына. О алышмасына гöрä башлады енидäн ўётретмää оннары.

² Гелдилär фарисейлär да, де-нейип Ону, сордулар: «Дўшер ми, адам айырылсын кенди карысындан?»

³ Иисус сорду оннара: «Не сизä Моисей сымарлады?»

⁴ Оннар дедилär: «Моисей бракты, кожа йазсын айырылмак кийады да айырылсын карысындан».

⁵ Иисус жувап етти оннара: «Сизин инатлынызы бетеринä Моисей йазыларында верди сизä бу сымарламайы.

⁶ Ама дүннейин курулмасындан „Аллах йаратты инсаннары, ол-суннар адам хем кары.

⁷ Онуштан бракажäк адам бо-басыны хем насыны

⁸ да бирлешежек карысыннан. Икиси бир гүйдä олажäк». Бута-

кым олажäклар диил ики, ама бир гүйдä.

⁹ Олä ки, не Аллах бирлештири-ди, инсан ону айырмасын».

¹⁰ Ичердä ўүренижилär енидäн сордулар Она хеп бунун ичин.

¹¹ О деди оннара: «Ким айырылэр карысындан да евленер башкасына, ороспулук йапэр».

¹² Хем хер кары, ани бракэр ко-жасыны да евленер башка адама, ороспулук йапэр».

Иисус иисёзлеер ушаклары

¹³ Гетирäрдилär Иисуса ушак-лары, ки диисин оннара, ама ўүренижилär азарладылар оннары.

¹⁴ Иисус, гöрүп буну, ўфкеленди да деди ўүренижилеринä: «Бра-кын ушаклары, гелсиннäр Бана, да дургутмайын оннары, зерä Аллахын Падишахлыны оннарын ги-билери ичин.

¹⁵ Доору сёлеерим сизä: ким каблетмейежек Аллахын Падишахлыны бир ушак гиби, о ора-йы хич гирämейежек».

¹⁶ Сора күжаклады ушаклары, койду еллерили оннарын ўстүнä да иисёзледи.

Зенгинник хем дивеч йашамак

¹⁷ Аchan Иисус йолланды йола гитмää, хызлы гелди бир адам, диз чöктü Онун öнүндä да сорду: «Ии Ўүредижи, не йапайым, ки дивеч йашамак еденейим?»

¹⁸ «Нечин деерсин Бана „ии“? Кимсей диил ии, салт бир Аллах, – жувап етти Иисус. –

¹⁹ Билерсин сымарламаклары: „Ороспулук йапмайасын, ѡлдур-мейäsin, чалмайасын, йаланжы-

шаат олмайасын, алдатмайасын, бобаны-ананы икрамнайасын“».

²⁰ О жувап етти: «Ўүредижи, хепси буннары таманнадым таа генчлиимдän».

²¹ Иисус бакты уз онун гёзлери-ринä, севди ону да деди: «Сана етишмеер салт бир иш. Гит да сат, нейин вар, пайет фукааралара, да олажäк хазнан гöктä. Сора гел, /ал ставрозуну/ да изlää Бени».

²² О, ишидип бу лафлары, гү-женик гитти, зерä чок зенгинни варды.

²³ Иисус бакты долайа да деди ўүренижилеринä: «Некадар зор Аллахын Падишахлыны гирсин оннар, кимин вар зенгинни!»

²⁴ Ўүренижилär шаш-беш кал-дышлар Онун созлериндäн. Иисус енидäн лафетти да деди: «Ушаклар, некадар зор Аллахын Падишахлыны гирсин /оннар, ким умудуну койэр зенгиннää!»

²⁵ Таа илин бир девä инненин кулаандан гечсин, некадар бир зенгин адам Аллахын Падишахлыны гирсин».

²⁶ Ўүренижилär пек чок шаштылар да бири-биринä дедилär: «Озаман ким куртулабилир?»

²⁷ Иисус бакты уз оннарын гёзлеринä да деди: «Бу инсана олмаз, ама диил Аллаха, зерä Аллаха хепси олур».

²⁸ Петри лафетмää башлады да Она деди: «Тä, биз брактык хепсины да гелдик Сенин ардына».

²⁹ Иисус жувап етти: «Доору сёлеерим сизä: хепси, ким бракты евини, кардашларыны, кызка-дашларыны, анасыны, бобасыны, /карысыны/, ушакларыны еки ме-

расыны Беним ичин хем Ии Хабер ичин,

³⁰ о кабледежек шинди, бу ѡмурдä, ўз катына таа чок ев, кардаш, кызкардаш, ана, ушак, тарла, кооламакларлан билä, ама гелэн ѡмурдä кабледежек дивеч йашамак.

³¹ Ама чойу илк оланнардан битки олажäк, чойу да биткилердäн илк олажäк».

*Иисус ўчүнжүй сырға хаберлеер
олжумёнү хем дирилмесини*

³² Аchan оннар йолда Иерусалимä доору гидäрдилär, Иисус оннарын öнү сора гидäрди. Ўүренижилär титсинäрдилär, Онун ардына ги-деннäр коркардылар. Иисус, енидäн алыш бир тарафа оники ўүренижисини, башлады оннара сёле-мää, не олажäк Онуннан:

³³ «Тä, биз гидериз Иерусалимä. Адам Оолу верилежек бүйк попазларын хем билгичлерин ели-нä. Ону ѡлжумä даава едежеклär.

³⁴ Ону гүлмää алажäклар, кам-чыйлан дүйе-жеклär, түкүрежеклär ўзүнä да ѡлдүрежеклär, ама О ўч гүндäн сора дирилежек».

Зеведейин оолларынын истемеси

³⁵ Йаклашэр Зеведейин оолла-ры Иаков хем Иоан да deerлär Она: «Ўүредижи, биз истеरиз, йапасын, не биз Сана йалвара-жээ».

³⁶ О сорду оннара: «Не истеер-синиз, йапайым сизин ичин?»

³⁷ Оннар дедилär: «Изин вер, ани отуралым Сениннäн, бири-миз саа тарафында, биримиз дä

сол тарафында, аchan Сән метиннектә олажан».

³⁸ Иисус жувап етти оннара: «Билмеерсизиз, не истеерсизиз. Вар мы нижä сиз ичäсизиз о чöлмектäн, ани Бäн ичерим, еки ваатиз оласыныз о ваатизликлän, ани Бäн олэрим?»

³⁹ Оннар жувап еттилär: «Вар нижä». Иисус деди оннара: «Ичäжениз о чöлмектäн, ани Бäн ичерим, хем ваатиз олажэныз о ваатизликлän, ани Бäн олэрим.

⁴⁰ Ама Бендäн тутунмäэр, изин верейим отурмаа саа еки сол тарафында. Бу верилежек оннара, кимä хазырланмыш».

⁴¹ Калан он ўүренижи, ишидип буну, ўфкелендилär Иакова хем Иоана.

⁴² Иисус чаарды оннары да деди: «Билерсизиз, ани ким сайылэр миллетлерин ондержилери, оннар чорбажылык едерлär инсан ўстүнä хем бүүклери заабитлик едерлär.

⁴³ Ама сизин аранызда болä олмасын. Ким сиздäн истеер бүүк олсун, о изметкäр олсун каланына.

⁴⁴ Ким сиздäн истеер илк олсун, о чырак олсун хепсинä.

⁴⁵ Зерä Адам Оолу гелмеди, ки Она измет етсinnäp, ама Кенди измет етсин инсана хем версин йашамасыны чойун еринä, ки куртарабилсип оннары».

Köör Vartimay

⁴⁶ Гелдилär Иерихон касабасына. Аchan Иисус чыкарды Иерихон

касабасындан ўүренижилериннäн хем чок инсаннан, Тимейин оолу, Вартимей, кöör диленжи, отурапды йол бойунда.

⁴⁷ О ишиitti, ани Назаретли Иисус орадан гечер, да башлады баармаа: «Иисус, Давидин Оолу, ажы бени!»

⁴⁸ Чойу таказаларды ону, сусун дейни, ама о таа пек баарарды: «Давидин Оолу, ажы бени!»

⁴⁹ Иисус дургунду да деди: «Чаарын ону». Чаардылар кöör адамы да дедилär: «Калк да гиргин ол, Осени чаарэр».

⁵⁰ О сыйбытты ўстүнкү рубасыны, калкып-атлады да гелди Иисуса.

⁵¹ Иисус сорду: «Не истеерсиз, йапайым сана?» «Раввуни*, гörмäк еденейим», – жувап етти бу кöör адам.

⁵² Озаман Иисус деди она: «Вар насыл гидäsin, сенин инанын сени курттарды». Чабук кöör адам башлады гörмää да гитти йол бойунжа Иисусун ардына.

Иисус гирер Иерусалимä

11 Аchan йаклаштылар Иерусалимä, Виффагийа хем Вифанийа күүлериинä, ани Зейтин байырын йанында, Иисус йоллады икисини ўүренижилериндäн

² да деди оннара: «Гидин ондеки күүйä. Аchan гирежениз күү ичинä, хемен булаажэныз бир ешежик баалы, ангысына таа кимсей атлы пинмеди. Чözün ону да гетирин Бана.

³ Еер биркимсей сорарсайды: „Нечин буну йапэрсыныз?“ – жувап

един: „О лääzym Саабийä, сора хемен геери йоллайажэк“.

⁴ Ўүренижилär гиттилär, булдулар ешежии, баалы сокакта, бир евин дышанда токат йанында, да чöздüлär ону.

⁵ Кимиси орада дураннардан дедилär: «Не йапэрсыныз, нечин ешää чöзерсизиз?»

⁶ Оннар жувап еттилär, нижä Иисус ўүретти, да оннары брактылар.

⁷ Иисуса ешежии гетирдилär, кенди ўстүнкү рубаларыны ўстүнä дöшедилär, да Иисус атлы пинди.

⁸ Чойу инсандан рубаларыны йол ўстүнä дöшäрдилär, башкалары даллары серäрдилär, ани кырда аачлардан кесäрдилär.

⁹ Иисусун онёндä хем ардында гиденнäp баарардылар: «Осанна!* Иисöзленмиш олсун Саабинин адына Гелэн!

¹⁰ Иисöзленсип бобамызын, Даудин падишахлыы, ани гелер /Саабинин адына! Осанна ўýsek гöклердä!»

¹¹ Иисус гирди Иерусалимдеки Айоз бина ичинä, бакты долайа, ама чöнкү вакыт гечти, дöндü они-кисиннäн Вифанийа күүйäнä.

Мейвасыз инжир фиданы

¹² Икинжи гүнү, аchan оннар чыктылар Вифанийадан, Иисус ажыкты.

¹³ О гörдü йырактан бир йапраклы инжир фиданы. Гитти, баксын, вар мы мейвасы, ама йаклаштыйнан, йапрактан каарä бишег

булмады, зерä диилди мейва вакыды.

¹⁴ Озаман Иисус деди: «Бүүндäнötäй хич кимсей имесин сен-дäн мейва». Онун ўүренижилери ишиittiлär буну.

Иисус паклээр Айоз бинайы

¹⁵ Аchan етиштилär Иерусалимä, Иисус гирди Айоз бина аулунда башлады кооламаа орадан оннары, ким сатарды хем аларды, девирди пара дииштиреннерин масаларыны хем гугуш сатаннарын скемнелерини.

¹⁶ Кимсейи бракмарды, бишеги чечирсип Айоз бинанын аулу ичиндäн.

¹⁷ Ўүредип, дейäрди инсана: «Диил mi йазылы: „Беним евимä денежек дуа еви хепси миллетлär ичин“, ама сиз чевирдиниз ону хайдут иниñä».

¹⁸ Аchan ишиittiлär бүük попазлар хем билгичлär буну, бакардылар, несой ѡлдурбäилсinnäp Ону, ама коркардылар Ондан, зерä Онун ўүретмесинä шашарды хепси инсан.

¹⁹ Аchan авшам олду, Иисус хем ўүренижилери касабадан чыктылар.

Инжир фиданы курууду

²⁰ Сабаалäн, инжир фиданын янындан гечäркäн, ўүренижилär гörдüлär, ани фидан курумуш кöүндäн.

²¹ Петри аклына гетирди да деди: «Ўүредижи, яа бак, инжир фиданы, ани бетваладын, курумуш».

* 10:51 Раввуни – арамейжä аннамасы «Ўүредижи».

* 11:9 Осанна – селämнemäk лафы, аннамасы «шинди курттар».

22 Иисус жувап етти оннара: «Олсун сиздә инан Аллаха.

23 Доору сёлеерим сизә, еер биркимсей бу байыра дейärсейди: „Калк да атыл дениз ичинә“, да шүпесиз ўректән инанарсайды, ани не сөледи таманнанајэк, озаман олажэк.

24 Онуштан сёлеерим сизә: Не дә истејејениз дуада, инанын каблетмиш гиби, да олажэк сизә.

25 Аchan дуада дурэрсыныз, еер сиздә варсайды биркимсей каршы бишенинiz, баашлайын, Гökтеки Бобаныз да баашласын дейни сизин кабаатларынызы.

26 Еер сиз баашламарсайдыныз, Гökтеки Бобаныз да баашламайайжэк сизин кабаатларынызы».

Иисусун заабитлии

27 Дöндүләр геери Иерусалимä. Иисус, аchan гезинäрди Айоз бина аулунда, йаклашты бўйк попазлар, билгичлär хем аксакаллар да сордулар Она:

28 «Не заабитликлän йапэрсын бу ишлери, хем ким верди Сана бу заабитлии, буннары йапасын?»

29 Иисус деди оннара: «Койажам Бän дä сизә бир соруш. Жувап един Бана, сора Бän дä сизә сölейежäm, не заабитликлän йапэрим бу ишлери.

30 Иоанын ваатизлии гöктäн ми гелди оса инсандан мы? Жувап един Бана».

31 Оннар бири-бириннäн лаф-дäрдилäр: «Еер дейärсейдик: „Гöктäн“, О дейејек: „Өлейсä, нечин ону инанмадыныз?»».

32 Ама дейärсейдик: «Инсандан» – коркардылар халктан, зерä

хепси инанарды, ани Иоан хакына пророк.

33 Онуштан жувап еттилär Иисусса: «Билмеериз». Озаман Иисус деди: «Бän да сölämeyejäm сизә, не заабитликлän йапэрим бу ишлери».

Фена баажылар

12 Иисус башлады оннара сöлемää örnеклärлän: «Бир адам койду бир баа, долайларды ауллан, казды ер ўзüm тässасы ичин, йывды бир бекчи күлеси, сора, баайы верип баажылара, гитти башка мемлекетä.

2 Ўзüm вакыында йоллады бир чырак баажылара, алсын кенди пайыны баа берекединдän.

3 Ама баажылар туттулар ону, дöйдүләр да йолладылар геери бош еллän.

4 Сора йоллады башка бир чырак, онун йарападылар кафасыны хем ашааладылар.

5 Йоллады тaa башкасыны. Баажылар ону öлдүрдүләр. Йоллады тaa чойуну, кимисини дöйдүләр, башкаларыны öлдүрдүләр.

6 Онун йанында калды саде бир оолу, ангысыны севäрди. Биткидä йоллады ону баажылара, дейип: „Беки оолуму кабледирлär икрамнан“.

7 Ама баажылар дедилäр бири-биринä: „Тä чорбажынын оолу, хайди öлдүрелим ону, да баа бизä калажэк“.

8 Туттулар ону, öлдүрдүләр да аттылар баадан дышары.

9 Шинди не йапажэк баа чорбажысы? Гележек да телефон едежек бу баажылары, ама баайы verejek башкасына.

10 Не, окумадыныз мы буну Айоз Йазыларда: „Таш, ани усталар сыйбытты, сонда етишти кöшä ташы олсун.

11 Бу – Саабидäн, хем пек шашмаклы иш бизим ичин!“

12 Оннар бакардылар тутсуннар Иисусу, ама коркардылар инсандан. Зерä аннадылар, ани Иисус оннар ичин сөледи бу örnää. Сора брактылар Ону да гиттилär.

Хак Аллаха хем Кесара

13 Сора йолладылар Иисуса кимисини фарисейлердäн хем Иродун адамнарындан, ки баксыннар Ону бир лафлан тутмаа.

14 Гелип, оннар сордулар Иисуса: «Үүредижи, биз билериз, ани Сäн доору адамсын, кимсейä пай тутмэрсын, зерä адамын ўзüнä бакмэрсын, Аллахын йолуну хакына ўүредерсин. Дöшер ми öдемää харч Кесара оса дöшмеер ми? Харч öдейелим ми оса öдämeyelim ми?»

15 Иисус таныды оннарын ики-үзлүлүклирени да деди оннара: «Нечин Бени денеерсиниз? Гетирин бир динар, ки гöрейим ону».

16 Оннар гетирдилäр. Иисус сорду оннара: «Кимин ресими хем ады йазылы бурада?» Оннар жувап еттилär: «Кесарын».

17 Озаман Иисус деди: «Верин Кесара не Кесарын, ама Аллаха не Аллахын». Бу жувабына чок шаштылар.

Дирилмäк ичин соруш

18 Сора гелдилäр Она садукейлär, ангылары deerлär, ани йок дирилмäк, да сордулар:

19 «Үүредижи, Моисей йазыларында деди бизä: „Еер биркимсей, кимин йок ушаа, öлärсейди, да карысы саа каларсайды, онун кардаши лääzym евленсин бу карыя да калдырысын ушак öлмүш кардашина тамызлык ичин“.

20 Варды еди кардаш. Илкинкиси евленди, таа ушaa йоккан, öлдү.

21 Икинжиси евленди она, о да ушаксыз öлдү. Хеп öлä ўчёнжүсүйапты.

22 Едиси дä ушаксыз öлдүлär. Хепсиндäн сора öлдү кары да.

23 Дирилмäк вакыында, аchan дирилжеклär, ангысынын карысы о олажэк? Зерä хепси еди кардаш она евлийди».

24 Иисус жувап етти оннара: «Йанылэрсыныз, зерä билмеерсиниз не Айоз Йазылары, не дä Аллахын куведини.

25 Öлдүлär дирилдийнäн евленмейежеклär, ама олажэклар, нижä ангиллär гöклердä.

26 Öлдүлерин дирилмеси ичин окумадыныз мы Моисейин кийадында, нередä лаф гидер йанар гöумä ичин, не деди Аллах она: „Бän Авраамын Аллахы, Исаакын Аллахы хем Иаковун Аллахыйым“.

27 Аллах – дииил öлдүлерин Аллахы, ама дирилерин. Öлä ки сиз сарп йанылэрсыныз».

Ен бўйк сымарламак

28 Билгичлердäн бириси, ишидип оннарын дартышмакларыны да горüp, ани Иисус ислää жувап етти, йаклашты Она да сорду: «Ангы сымарламак ен бўйк?»

29 Иисус жувап етти: «Илк сымарламак вар бу: „Сеслä, Израил,

Сааби Аллах – бизим бир Саабимиз!

³⁰ Севäсин Сааби Аллахыны бүтүн ўрäйннän, бүтүн жаныннан, бүтүн аклыннан хем бүтүн кувединнän“. Тä будур илк сымарламак!

³¹ Икинжиси бу: „Севäсин йакын оланныны, нижä кендини“. Буннардан тaa бүйүк сымарламак йок».

³² Билгич деди Она: «Ислää, Ўүредижи, доору сёледин, ани вар бир Аллах, хем йок башка аллах, Ондан караЄ.

³³ Ону севмää бүтүн ўреклän, бүтүн фикирлän, бүтүн жаныннан, бүтүн кувединнän, хем йакын оланныны севмää, нижä кендини, бу – тaa паалы, некадар хепси хептän якылан хайваннار хем курбаннар».

³⁴ Иисус, гёрüp, ани о аарифчесинä жувап етти, она деди: «Диилин сян узак Аллахын Падишахлыындан». Бундан сора кимсей башка кыйышмады сорсун Она бишэй.

Христос – кимин оолу?

³⁵ Узалдып ўүретмесини Айоз бина ичиндä, Иисус деди: «Нечин билгичлär деерлär, ани Христос – Давидин оолу?

³⁶ Кенди Давид, Айоз Духтан кулланылмыш, deer: „Сааби деди беним Чорбажыма: Отур саа тарафымда, Бäн койунжä Сенин душманнарыны айакларынын алтына“.

³⁷ Кенди Давид адтээр Ону „Чорбажы“, озаман насыл О олабилир Давидин оолу?» Чок инсан сеслärди Иисусу майыллыклан.

* 12:42 Лептон – ен уфак пары.

³⁸ Ўүредерäк оннары, О деди: «Корунун билгичлердäн, ангылар северлär гезмää узун рубайлан хем беенерлär, инсан селäмнесин оннары мейданнарда.

³⁹ Северлär отурмаа илк скемнелерä синагогаларда хем ѡн ерлерä конак софраларында.

⁴⁰ Оннар кемирелäр дулларын евлерини, ама гöстермäк ичин узун дуалар йапэрлар. Оннарын жезасы чок аар олажэк».

Дулун баашыши

⁴¹ Иисус, Айоз бина хазнасы каршысында отуруп, бакарды, нижä инсан пара хазнайа койарды. Чойу зенгиннердäн чок койардылар.

⁴² Гелди бир дул кары да ики лептон* койду, ани йапэр бир кодрант.

⁴³ Иисус топлады ўүренижилерини да оннара деди: «Доору сёллеерим сизä, бу дул кары хепсиндäн тaa чок койду хазнайа.

⁴⁴ Хепси койду кенди зееделикпериндäн, ама бу кары кенди йоклуундан верди хепсини, не варды яшамасы ичин».

Битки вакыдын нышаннара

13 Иисус аchan чыкарды Айоз бинадан, ўүренижилериндäн бириси деди Она: «Ўүредижи! Йа бак, не гözäl ташлар хем не гözäl йапылар!»

² Иисус жувап етти она: «Гöгерсерин ми бу бүйүк йапылары? Бурада калмайажэк таш ўстүндä таш, хепси йыкылажэк».

³ Аchan отуарды Зейтин байрында, Айоз бинайа каршы, Петри,

Иаков, Иоан хем Андрей, йалнызкан, Она сордулар:

⁴ «Сölä бизä, незаман олажэк буннар, хем не нышан гöстережек, ани буннар хепси таманнанајжэк?»

⁵ Озаман Иисус оннара аннатмаа башлады да деди: «Бакын, биркимсей алдатмасын сизи.

⁶ Зерä чойу гележек Беним адьма да дейежек: „Бäним Христос“, да чойуну алдадајжэклар.

⁷ Аchan ишидежениз женк ултусу хем женклär ичин хабер, коркмайасыныз. Зерä буннар лääзым олсун, ама бу тaa диил биткиси.

⁸ Зерä миллет миллете каршы хем падишахлык падишахлаа каршы калкаждäk. Кими ерлердä олажэк ер тепремелери, аачлык /хем карышмалык/. Буннар дуума санжыларын башлантысы.

⁹ Ама сиз есап алын кендинизä, зерä вережеклär сизи даавалара, дöйејеклär синагогаларда, Беним бетеримä чыкаражэклар кулланыжыларын хем падишахларын онүнä, ки шаатлык едäсиниз оннара.

¹⁰ Илкин хепси миллете лääзым насаат едилсин Ии Хабер.

¹¹ Аchan гötürejeklär сизи, даавайа версиннäр, қахырланмайын, не лафедежениз. Сöлейин, не озаман верилежек сизä, зерä лафетмейежениз сиз, ама лафедежек Айоз Дух.

¹² Кардаш кардашыны хем боба ушааныölümä вережек. Ушаклар кенди бобаларына хем аналарына каршы калкаждäkлар да оннарыölдүрежеклär.

¹³ Беним адым ичин сиздäн хепси азетмейежек, ама ким биткийдäн дайанајжэк, о куртулажэк.

¹⁴ Аchan гётрежениз дикили, нередä дүшмеер, ииренч иши, ани бозгунжулук йапэр, /ангысы ичин лафетти пророк Даниил,/ – ким окуйэр, аннасын – озаман ким олажэк Иудейада, качсын байырлара.

¹⁵ Ким булунажэк ев ўстүндä, инмесин хем ичери гирмесин бишш алмаа.

¹⁶ Ким олажэк кырда, дöнмесин геери ўст рубасыны алмаа.

¹⁷ О гүннердä вай маамул хем ушак емзиrän карылара!

¹⁸ Дуа един, сизин качманыз олмасын кышын.

¹⁹ Зерä о гүннердä ѡлә бүйүк зеет олажэк, ани о вакыттан, незамандан Аллах йаратты дүннейи, шиндийä кадар олмады, ондан сора да олмайажэк.

²⁰ Еер Сааби кысалтмайды о вакыды, кимсей куртуламайажэйдьы. Ама сечилмишлерин хатыры ичин, ангыларыны сечти, Сааби о вакыды кысалтты.

²¹ Озаман еер биркимсей дейärсейди сизä: „Тä, Христос бурада!“ еки „Тä, Христос орада!“, инанмайын.

²² Зерä пейдаланајжэк йаланжы христослар хем йаланжы пророклар. Йапажэклар нышаннар хем шашмаклы ишлär, алдатсыннар дейни, оларсайды колай, сечилмиш оланнары да.

²³ Сиз корунун. Тä, Бäн вакытлан сизä хепсини хаберледим.

Адам Оолунун гелмеси

²⁴ О гүннердä, о зеетлердäн сора гүн караражэк, ай вермейежек айдынныны,

25 Йылдызлар гёктэн дүшежеклär, хем гёкүн куветлери сарсанайжэк.

26 Озаман гёрежеклär Адам Оолуну гелärкэн булутлар ичиндä бүйүк куветлän хем метинниклän.

27 Озаман О йоллайажэк ангиллерини да топлайажэк сечилмишлериini дöрт тарафтan, ерин кенарындан гёкүн кенарынадан.

28 Инжир фиданындан ёрнек алын. Ачан даллары йымышээрлär, хем йапраклары ешерерлär, билерсиз, ани йаз йакын.

29 Хеп ёlä, сиз дä ачан гёрежениз буннары олуркан, билинiz, ани бу иш* йакын, артык капуда.

30 Доору сёлеерим сизä, ани бу бой инсан гечмейежек, хепси буннар таманнанмайынжä.

31 Гök хем ер гечежек, ама Беним сöзлерим гечмейежек.

Гён хем саат билинмеер

32 О гёнү хем о саады кимсей билмеер: не ангиллär гöктä, не дä Оол, ама салт Боба.

33 Бакын, кушку олун, /дуа един, зерä билмеерсиз, незаман о вакыт гележек.

34 Бу – бир адам гиби, ани йола йолланэр, евини чыракларына бра-кэр, херкезинä жувапчылык хем иш верер, ама бекчийä, кушку беклесин, сымарлээр.

35 Онуштан кушку олун, зерä билмеерсиз, незаман гележек евин чорбажысы, беки авшамнен, беки гежä йарысы, беки хороz öт-месиндä, беки сабаалэн.

* 13:29 Бу иш – яада «О».

36 Бакын, ансыздан гелип, сизи уйуйар булмасын.

37 Не сёлеерим сизä, сёлеерим хепсинä: Кушку олун».

Иисусу коллээрлар ѥлдүрмää

14 Ики гүн калдыйды Паскеллä хем Хамурсуз йортуйадан. Бүйүк попазлар хем билгичлär аарапдылар колайлык, нижä Иисусу шалвирликлän тутсуннар да ѡлдүрсүннäр.

2 Ама дейäрдилäр: «Саде олмаз йорту гүннериндä, ки олмасын кaryшмалык инсан ичиндä».

Бир кары йаалээр Иисусу

3 Ачан Иисус булунарды Вифанийа күүйүндä, лепралы Симонун евиндä софрада, гелди бир кары ак мермер кап ичиндä паалы, темиз нард кокулуннан. О кырды кабы да кокулуу дöктү Иисусун башына.

4 Оннардан кимиси ўфкелендiläр да бири-бирилеринä дедилäр: «Не лääзымды зан етмää бу кокулуу?

5 Бу кокулуу варды насыл сатмаа ўчзۇ динардан зеедеүä да парамы фукааралара вермää». Башладылар таказаламаа о карыйы.

6 Ама Иисус деди: «Бракын раада ону. Нечин гүйендирерсиз? О йапты бир йакышыклы иш Беним ичин.

7 Зерä фукааралар херзаман сизиннäн олажэклär. Незаман исте-йежениз, вар нижä йапасыныз иилик оннара. Ама Бэн херзаман сизиннäн олмайажам.

8 Бу кары йапты, не йапабилди, вакытча Беним гүйдеми йаалады, гёмүлмäк ичин хазыр олсун.

9 Доору сёлеерим сизä, ани бүтүн дүннедä, нередä Ии Хабер на-саат олажэк, бу карынын йаптыы соленежек, да она анылмак олажэк».

Иуда сатэр Иисусу

10 Иуда Искариот, оники ўүренижилердän бири, гитти бүйүк попазлара, сатсын Иисусу.

11 Оннар, ачан буну ишилтилär, севиндилäр да гүмүш она верди-лär. Сора Иуда аарапды уйгун ва-кыт, ки Иисусу сатсын.

Паскеллä софрасы

12 Хамурсуз йортунун илк гүнүн-дä, ачан кесилирди Паскеллä кузусу, Иисуса Онун ўүренижилери дедилäр: «Нередä истеерсин Пас-келлей имää? Гиделим, хазырла-йалым».

13 Озаман О йоллады ики ўүренижисини, дейип оннара: «Гидин касабайа. Сизä каршы чыкайжэк бир адам, ани гötүрежек бир тес-ти су. Гидин онун ардына,

14 нерейи о гирежек, да дейин ев чорбажысына: „Үүредижи со-рэр: Нередä конак одасы, ангысын-да ийежäm Паскеллей ўүрени-жилеримнä?“

15 О гостережек сизä ўст катта бир бүйүк ода, хазыр, дöшемиши. Орада хазырлайын бизä Паскеллей».

16 Үүренижилäр чыкып гитти-лär касабайа да булдулар хепси-ни ёlä, нижä соледийди. Орада хазырладылар Паскеллей.

17 Авшамнен Иисус гелди они-кисиннäн барабар.

18 Ачан оннар отурдулар софрай да ийäрдилäр, Иисус деди: «Доору сёлеерим сизä, сиздän би-риси, ани шинди Бенимнäн иер, Бени сатайжэк».

19 Оннар кахырландылар да баш-ладылар бири-бири арды сора Она сормаа: «Ажаба диилим ми бän?»

20 Ама Иисус оннара жувап етти: «Сатыжы – оникинездän бири, ангысы бенимнäн билä банэр ек-мееени чини ичинä.

21 Хакына, ани Адам Оолу ги-дер, нижä Онун ичин йазылы. Ама вай о адама, кимдän Адам Оолу сатылэр! Она таа ии олажэйди, хич дуумасын».

Комка

22 Ачан оннар ийäрдилäр, Иисус алды бир екмек, иисёзледи, кыр-ды да верди ўүренижилеринä, дейип: «Алын /да ийин/, бу – Беним гүйдäm».

23 Сора алды чöлмää, шүкүр етти Аллаха, верди оннара, да хепси ондан ичти.

24 Иисус деди: «Бу – Беним ка-ным, /ени/ баалантынын каны, ани дöкүлөр чойу ичин.

25 Доору сёлеерим сизä, ани Бэн шиндän сора ичмейежäm чотук мейвасындан о гүнä кадар, ачан ичежäm таазесини Аллахын Па-дишахлынында».

26 Чалдылар бир псалма да гит-тилär Зейтин байырына.

Петринин атылмасы ичин хабер

27 Иисус оннара деди: «Хеп-синиз /бу гежä Беним бетеримä/ сүрчежениз, зерä вар йазылы:

„Уражам Гүдүййүү, да койуннар даалажэк“.

28 Ама дирилмектән сора сиздән онжä Галилейайа гидежäm.

29 Петри Она деди: «Артык хепси дä сүрчäрсейди, бän хеп окадар сүрчмейежäm».

30 Иисус она деди: «Доору сöлеерим сана, ани бүүн, бу гежä, ики сыра хорозötүнжä, сän ýч сыра атылажан Бендäн».

31 Петри, сора тaa пек конуп, бааланды: «Еер лääzym оларсайды öлэйим да Сениннäн, хеп окадар атылмам Сендäн». Бöлä лафетти каланы да.

Иисус Гефсимани башчесиндä

32 Оннар гелдилäр бир ерä, ады Гефсимани. Иисус деди ўүренижилеринä: «Отурун бурада, Бän орада дуа едежäm».

33 Сора алды йанына Петрийи, Иакову хем Иоаны да башлады титсинненмäй хем пек зеетленмäй.

34 Озаман деди оннара: «Жаным кахырлы öлümädäń. Калын бурада да кушку олун».

35 Сора гитти бираз тaa илери, капанды ерä да башлады дуа етмää, ани, еер варсайды нижä, гечин Ондан бу saat.

36 О деди: «Авва, Бобам Беним! Хепини Сän вар нижä йапасын. Еер варсайды нижä, ашырт Бендäń бу ажы чöлмää. Хеп окадар олсун диил öлä, нижä Бän истеерим, ама нижä Сän».

37 Сора гелди ўүренижилеринä, булду оннары уйуйар да деди Петрийä: «Симон, сän уйуйэрсын? Бир saat баарлем кушку дурамадын?

38 Күшкү олун да дуа един, ки денемейä дöшмейäсиниз. Дух хавез, ама тен куветсиз».

39 Сора гитти енидäń да дуа етти, дейип хеп о лафлары.

40 Енидäń гелди да булду оннары уйуйар, зерä уйкудан аарлашмышты гöзлери. Оннар билмäрдилäр, не жувап етсinnäp.

41 Гелди ýчүнжä сырда да деди оннара: «Сиз хеп тaa уйуйэрсыныз хем динненерсиз ми? Etäp, saat гелди! Тä, Адам Оолу верилер гöнахкерлерин елини.

42 Калкын, гиделим! Тä, Беним сатыжым йаклашты!»

Иисус тутулэр

43 Иисус тaa лафедäркäń, гелди Иуда, оникисиндäń бириси, хем онуннан барабар чок инсан кыlyчларлан хем мочугаларлан, йолланмыш бöйük попазлардан, билгичлердäń хем аксакаллардан.

44 Сатыжык вердийди оннара буттöрлү нышан: «Кими öпежäm, Одур Иисус. Ону алын да, сыкы тутуп, гötürün».

45 Иуда, гелип, чабук йаклашты Иисуса да деди: «Үүредижи!», сора öптö Ону.

46 Инсаннар, узадып еллерини, туттулар Иисусу.

47 Онун йанындан бириси чыкарды кыlyжы, урду баш попазын чыраана да кести онун кулааны.

48 Иисус деди оннара: «Сиз чыктыныз Бени тутмаа, нижä бир хайдуду, кыlyчларлан хем мочугаларлан.

49 Хер гүн сизиннäн булунурдум Айоз бинада, ўүрдерäк инсаны,

да тутмадыныз Бени. Ама Айоз Йазылар лääzym таманнансыннар».

50 Озаман хепси ўүренижилäр брактылар Ону да качтылар.

51 Бир генч олан, сарылы салт бир кетен безлän, гидäрди Онун ардына. Ону да туттулар.

52 Ама о бракты бези да чыплак качты.

Иисус Синедрионун öнүндä

53 Баш попазын евиндä, нерейи гötürdülär Иисусу, топландылар хепси бöйük попазлар, аксакаллар хем билгичлär.

54 Петри йырактан-йыраа гитти ардларына баш попазын аулундан. О отурду бекчилäрлän да йысынарды атештä.

55 Бöйük попазлар хем бütün Синедрион аараптылар Иисуса каршы шаатлык, ки верäбилиснäp Ону öлümä, ама буламардylar.

56 Чок инсан Она каршы йаланжы шаат олдулар, ама шаатлыклary бири-биринä каршыйды.

57 Сонда биркач адам калкты да йаланжы шаат олду Она каршы, дейип:

58 «Биз ишиттик, нижä О дейäрди: „Бän йыкакжам бу адам елиннäń йапылмыш Айоз бинайы, да ýч гүнä кадар енидäń калдырайкам башка бир бина, диил адам елиндäń йапылы“».

59 Ама хеп окадар шаатлыклary бири-биринä каршыйды.

60 Озаман баш попаз калкты оннарын арасындан да сорду Иисуса: «Сän хич жувап етмейежän

ми? Недир бу шаатлыклар, ани Сана каршы едилер?»

61 Ама О сусарды да бишey жувап етмäрди. Баш попаз сорду тaa бир сыра: «Сänsin mi Христос, иисёзленмиш Аллахын Оолу?»

62 Иисус жувап етти: «Бäним, хем сиз гөрөжениз Аллахын Оолуну, отуаркан Кудретлинин* саа тарафында хем гелäркän гök булутларыннан».

63 Баш попаз йыртты кенди рубаларыны да деди: «Не лääzym бизä тaa башка шаат?»

64 Сиз кендиниз ишиттиниз кöтүлемейи, не дейежениз?» Оннар хепси кабаатлы булдулар Иисусу öлümä.

65 Кимиси башлады Она түкүрмää. Бааладылар гöзлерини, йумуруруклардылар, сора сорардылар: «Пророклук ет, ким урду!» Сонда бекчилäр, алып араларына, шамарладылар Ону.

Петри атылэр Иисустан

66 Ачан Петри ашаада аул ичиндä отуарды, баш попазын бир изметчийкасы гелди.

67 О гöрдү Петрийи, ангысы атештä йысынарды, бакты уз онун ýzüñä да деди: «Сän дä Назаретли Иисуслан булунардын».

68 Ама Петри деди, атыларак: «Билмеерим хем аннамээрим, не иш ичин сän лафедерсин», да дышары чыкты токатлар йанына. Бу вакыт хороң öттү.

69 Бундан сора изметчийка енидäń гöрдү ону да генä башлады

* 14:62 Кудретли – гүчлү Аллах.

сöлемäй орада дураннара: «Бу адам да оннардан бириси».

70 Петри енидän атылды. Бираздана орада дураннар генä дедилär Петрийä: «Аслы, сäн оннардансын, зерä сäн дä галилейалыйсын, /сенин лафларындан танынэр/».

71 Петри башлады бетвайлан емин етмäй: «Хич танымээрим бу Адамы, Ангысы ичин сиз лафедерсиниз».

72 Таман о вакыт хороz öttüy икинжи сыра. Петри аклына гетирди Иисусун созлерини: «Хороz ики керä ötünjä, сäн ýч керä Бендän атылажан». О башлады ажы-ажы ааламаа.

*Иисус кулланыжы Пилатын
öñүндä*

15 Чин-сабаалäп бүйк попазлар, аксакаллар, билгичлär хем бütün Синедрион топланып-аннаштылар, баалайып Иисусу, götürdülär да вердилär Пилата.

2 Пилат сорду Она: «Сänsин ми Иудейлерин Падишахы?» Иисус жувап етти: «Ölä, нижä сöлеерсин».

3 Бүйк попазлар чок türlү баатлардылар Ону.

4 Пилат енидän сорду: «Нечин жувап етмеерсин? Бак, некадар чок баатландырлар Сени».

5 Ама Иисус артык хич жувап етмеди, бу бетерä Пилат пек шашты.

Иисус хем Варавва

6 Хер Паскеллä йортусунда Пилат колверäрди бир капанжыйы капандан, кими инсан истärdi.

7 Озаман капанда бириси капалыйды, ады Варавва, öbür калкынтыжыларлан, ани барабар калкынтыда адам öldürdүйдүлär.

8 Инсан калкты да башлады йалвармаа Пилата, йапсын, нижä херзаман йапарды Паскеллä йортусунда.

9 Пилат сорду оннара: «Истеерсиниз ми, колверейим сизä Иудейлерин Падишахыны?»

10 Зерä билäрди, ани бүйк попазлар Ону хасеетликтäн даавайа вердийдилär.

11 Ама бүйк попазлар дебешти-рäрдилär инсаны, истесинäп, ки колверсингин Вараввайы, ама диил Иисусу.

12 Пилат енидän сорду оннара: «Öлейсä, не йапайым Онууннан, Кимä деерсиниз Иудейлерин Падишахы?»

13 Оннар енидän баардылар: «Гер Ону ставроза!»

14 «Е не kötülük йапты?» – сорду Пилат. Ама оннар чекеттилär таа пек баармаа: «Гер Ону ставроза!»

15 Пилат, бакарак беендерисин кендини инсана, колверди Вараввайы, ама Иисусу камчылайып, верди, ставроза герсинäп.

Аскерлär

gölmää алэрлар Иисусу

16 Аскерлär götürdülär Иисусу кулланыжынын бинасына, башка лафлан, Преториума*, да орайы топладылар bütün полку.

17 Гиидирдилär Ону ергиван рубайлан, ördülär тикенни чалыдан

бир фенец да койдулар Онуун башына.

18 Сора башладылар селämнemää Ону да демäй: «Сeläm Сана, Иудейлерин Падишахы!»

19 Döyüdülär сопайлан башына, түкүрдүлär да, диз чöкүп, баш иилдäрдилär Она.

20 Gölмää алдыктан сора, со-йундурдулар ергиван рубайы, гиидирдилär Кенди рубаларыны да götürdülär Ону, ставроза герсinnäп.

Иисусу герерлär ставроза

21 Орадан гечäн бирисини, ады Киринели Симон, Александрунун хем Руфун бобасы, ангысы гелäрди кырдан, зорладылар, götürsün Иисусун ставрозуну.

22 Götürdülär Иисусу о ерä, ани ады Голгофа, аннамасы «баш кемии ери».

23 Вердилär, ичсин шарап, кашышык смирнайлан, ама О истäмедини.

24 Сора Ону ставроза гердилär да пайеттилär рубаларыны, атып четелä, ки билсinnäп, кимä не дöшежек.

25 Аchan гердилär Ону, докузун-жу saatты*.

26 Башы ўстүндä йазылыйды Онуун кабааты: «Иудейлерин Падишахы».

27 Онууннан барабар ставроза гердилär ики хайдут: бирисини саа, öbürүнү сол тарафына.

28 Бутакым таманнанды Айоз Йазы, ани деер: «Койдулар Ону законсузларын сайысына»./

29 Орадан геченнäр kötülärдilär Ону да, башларыны салтай-рак, дейärдилär: «Сäн, ани йыккэрсын Айоз бинайы да ýч гүндä енидän йапэрсын,

30 курттар Кендини, ин ерä став-роздан!»

31 Хеп öлә бүйк попазлар хем билгичлär gölмää алардылар Ону, дейип бири-биринä: «О башкаларыны курттарды, ама Кендини куртарамэр!

32 Христос, Израилин Падишахы, инсин ерä ставроздан, гöрелим да инаналым». Иисуслан ставроза герили оланнар да kötülärдилär Ону.

Иисус öлер

33 Bütün мемлекеттä алтынжы сааттан докузунжу саада** кадар олду караннык.

34 Докузунжу саатта Иисус бүйк сеслän баарды: «Элохи! Элохи! Лема шевактани?» Аннамасы: «Аллахым! Аллахым! Нечин Бени брактын?»

35 Кимиси орада оланнардан, ишидип бу лафлары, дедилär: «Тä, О Илийайы чаарэр».

36 Бириси гитти качарак, бандырды бир сүнкөр ииши шара-ба да, такып бир сопайа, верди ичсин, дейип: «Дурун, бакалым, гележек ми Илия, индирсинг Ону».

37 Иисус пек баарды да верди духуну.

38 Айоз бинанын ичиндä пердä йыртылды ики парчайа, йукардан ашаа кадар.

* 15:16 Преториум – кулланыжынын резиденцийасы.

* 15:25 Докузунжу саат – саат 15. ** 15:33 Саат 12-15.

³⁹ Аскер ўзбашы, ангысы Иисусунёндә дуарды, аchan гөрдү, ани бөлә /баарып/ духуну верди, деди: «Хакына, бу Адам Аллахын Оолыйду!»

⁴⁰ Оннардан башка орада варды карылар, ани узактан-узаа сиридердиләр: Мария Магдалина, Мария, күчүк Иаковун хем Иосифин анасы, хем Саломе,

⁴¹ ангылары гидәрдиләр Иисусун ардына, аchan Галилейадайды, да измет едәрдиләр Она, хем чок башка карылар да, ангылары гелдийдиләр Онуннан барабар Иерусалимä.

Иисусу гөмерләр

⁴² О гүн жумаа гүнйүйдү, аchan лääзымды хазырланыннар жумертеси ичин. Артык авшам олурду.

⁴³ Онуштан гелди Иосиф, Аримафейа касабасындан, Синедрионун гечимни бир еки, ангысы бекләрди Аллахын Падишахлыны. О кыйышып гитти Пилата да истеди Иисусун гүүдесини.

⁴⁴ Пилат шашты, ани Иисус бу-кадар тез олдю. О чаарды аскер ўзбашыны да сорду: «Чоктан мы олдү?»

⁴⁵ Аchan аннады ўзбашындан ишин аслысыны, изин етти, Иосиф алсын Иисусун гүүдесини.

⁴⁶ Иосиф сатын алды кетендән бир чаршраф, индирди ерә гүүдэйи, сарды кетен чаршрафлан да койду мезар ичинä, ани ойулуйду канарада, сора йуварлады бир таш мезарын аазына.

⁴⁷ Мария Магдалина хем Мария, Иосифин анасы, гөрдүләр, нерей гүүдә койулду.

Иисус дирилер

16 Аchan гечти жумертеси, Мария Магдалина, Мария, Иаковун анасы, хем Саломе сатын алдылар кокулук, ки гитсиннәр да яаласыннар Иисусун гүүдесини.

² Чин сабаалән, хафтанын ilk гүнү*, аchan гүн дууарды, оннар гелдиләр мезара.

³ Бири-бириннән лафедәрдиләр: «Ким ажаба актараҗэк бизä мезарын аазындан ташы?»

⁴ Аchan калдырылар бакышларыны, гөрдүләр, ани таш актаралы бир тарафа. О пек бүүк ташты.

⁵ Аchan гирдиләр мезар ичинä, гөрдүләр бир генч оланы, ангысы отуурруду саа тарафта, гииийимни бийаз рубайлан. Карылар коркудан даптур гелдиләр.

⁶ О деди оннара: «Коркмайын! Сиз аарээрсыныз Назаретли Иисусу, Ангысыны ставроза гердиләр. О дирилди да йок бурада. Тä ери, нередä койулуйду.

⁷ Гидин да сөлейин Онун ўүренижилеринä хем Петрийä, ани О гидер сиздән онжä Галилейайа. Орада гөрежениз Ону, нижä сөледийди сизä».

⁸ Карылар, мезардан чыкып, качтылар, зерä титирәрдиләр хем шашмаклан долуйдулар, да коркудан кимсейä бишегүй сөләмелиләр.

Иисуслан булушимак

⁹ Иисус, дирилдиктән сора, хафтанын ilk гүнү сабаалән, илкин гөстерилиди Мария Магдалинойа, ангысындан чыкардыйды еди фена дуух.

¹⁰ Мария гитти да сөледи оннара, ким Онуннан барабарды, антылары аалардылар хем сызлардылар.

¹¹ Ама оннар, аchan ишиттиләр, ани Иисус дирилди, да Мария Ону гөрдү, инанмадылар.

¹² Бундан сора Иисус оннардан башка икисинä гөстерилиди башка түрлү, аchan гидәрдиләр бир күүйä доору.

¹³ Оннар дөндүләр геери да сөледиләр каланына, ама оннары да инанмадылар.

¹⁴ Сонда, аchan софрада ийәрдиләр, Иисус онбир ўүренижисинä гөстерилиди. Оннары инансызлык хем инатлык бетеринä азарлады, зерä инанмадылар оннары, ким гөрдү Ону дирилмесиндән сора.

Иисусун сон сымарламасы хем гёкä калкмасы

¹⁵ Иисус оннара деди: «Гидин бүтүн дүннейä да насаат един Ии Хабери хепси инсаны.

¹⁶ Ким инанажэк да ваатиз ола-жэк, о куртулажэк, ама ким инанмайажэк, кабаатлы калажэк.

¹⁷ Бутүрлү нышаннар инанжыла-ры гечирежек: фена дуухлары Беним адымнан уурадажэклар, ени диллөрдä лафедежеклär.

¹⁸ Йылан еллериңиң алажэклар. Зихирли бишегүй ичәрсейдиләр, оннара заарар олмайажэк. Койа-жэклар еллериңи хасталарын ўстүннä, да хасталар саа олажэклар».

¹⁹ Буннары сөледиктән сора Сааби Иисус гёкä алынды да Аллахын саа тарафында отурду.

²⁰ Ама оннар гиттиләр да херердä насаат еттиләр. Сааби оннара йардым едәрди хем лафларыны каавиләрди нышаннарлан, ани сора яапыларды. Амин./

* 16:2 Хафтанын ilk гүнү – пазар гүнү.